

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

**ORTAOKUL VE İMAM HATİP ORTAOKULU YAŞAYAN
DİLLER VE LEHÇELER DERSİ
(ADIĞECE VE ABAZACA; 5, 6, 7 VE 8. SINIFLAR)
ÖĞRETİM PROGRAMI**

ANKARA 2012

“Öğretmenler; Cumhuriyet sizden fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür nesiller ister.”

Mustafa Kemal ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

ADIĞECE VE ABAZACA HAKKINDA GENEL AÇIKLAMALAR.....	3
GİRİŞ.....	4
I. PROGRAMIN VİZYONU.....	6
II. PROGRAMIN YAPISI.....	6
A. Genel Amaçlar.....	6
B. Programın Kapsamı.....	6
C. Öğrenme Alanları.....	7
1. Dinleme.....	7
2. Konuşma.....	8
3. Okuma.....	9
4. Yazma.....	11
Ç. Kazanımlar.....	11
D. Açıklamalar.....	11
E. İşlevler.....	12
F. Kelime Türleri.....	12
G. Dil Bilgisi.....	12
H. Temalar ve İçerik Önerileri.....	12
III. PROGRAMIN GENEL ÖZELLİKLERİ.....	12
A. Eylem Odaklı Yaklaşım.....	12
B. Dört Dil Becerisi ve Öğrenci Merkezli Yaklaşım.....	13
C. İletişimci Dil Öğretim Yaklaşımı.....	14
Ç. Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni ile Dili Kullanma İlkeleri.....	14
IV. DİL ÖĞRETİMİ İLKELERİ.....	16
V. DİL ÖĞRETİMİNDE ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ.....	17
VI. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	19
A. Geleneksel Değerlendirme Yaklaşımı.....	19
B. Performansa Dayalı Değerlendirme Yaklaşımı.....	21
1. Performans Görevleri.....	21
2. Değerlendirme Araçları.....	24
3. Ürün Dosyası (Portfolyo).....	25
4. Proje.....	26
5. Öz Değerlendirme.....	28
C. Dil Becerilerinin Ölçülmesi.....	28
VII. ATATÜRKÇÜLÜKLE İLGİLİ KONU VE KAZANIMLAR.....	36
VIII. ADIĞECE VE ABAZACA ÖĞRETİM PROGRAMLARI.....	37
A. Genel Hedefler.....	37
B. Dil Becerileri.....	37
1. Dinleme Becerisi Hedefleri.....	37
2. Konuşma Becerisi Hedefleri.....	38
3. Okuma Becerisi Hedefleri.....	38
4. Yazma Becerisi Hedefleri.....	39
C. Adıgece ve Abazaca Programlarının Sınıflara Göre Kazanımları.....	40
5. Sınıf Kazanımları.....	40
6. Sınıf Kazanımları.....	43
7. Sınıf Kazanımları.....	45
8. Sınıf Kazanımları.....	47

ADIĞECE VE ABAZACA HAKKINDA GENEL AÇIKLAMALAR

Adıgece ve Abazaca Kafkas Dilleri'nin Kuzeybatı veya Abhaz-Adıge grubuna ait dillerdir. En çok bilinen özellikleri fonetik zenginlikleri ve zorluklarıdır. İsim çekim sistemi Adıgecede zayıftır, Abazacada hiç yoktur. Buna karşılık çok gelişmiş ve karmaşık fiil sistemleri vardır.

Adıgecenin Batı ve Doğu olmak üzere iki lehçesi vardır. Batı lehçesi "Adıgey dili", Doğu lehçesi de "Kabardey-Çerkes dili" olarak adlandırılır. Batı lehçesi Adıgey Cumhuriyeti'nde, Doğu lehçesi de Kabardey-Balkar ve Karaçay-Çerkes cumhuriyetlerinde resmi dildir. Türkiye'de her iki lehçenin konuşanları vardır. Adıgecenin iki lehçesi için alfabe ve yazı dili Sovyetler döneminde oluşturulmuştur. İlk alfabeler 1918'de Arap harflerine dayalı olarak hazırlanmıştır. 1927'den itibaren Latin, 1936-38'den itibaren de bugün de kullanılan Kiril alfabesine geçilmiştir. Batı Adıge alfabesinde 64, Kabardey alfabesinde 59 ses vardır.

Aynı şekilde Abazacanın Abhazya'da ve (RF) Karaçay-Çerkes Cumhuriyeti'nde resmi dil olan iki esas lehçesi vardır (Abhazca ve Abazince). 64 sestem oluşan Abazaca'da alfabe, 1954'ten beri Kiril'dir. Türkiye'de esas olarak Abhazya'nın resmi dili olan Abazaca (Abhaz/Apsuva dili) konuşulmaktadır.

GİRİŞ

Ortaokulda okutulacak olan 5 – 8. Sınıflar Yaşayan Diller ve Lehçeler seçmeli dersi kapsamında Adıge dili (Adıgece) ve Abaza Dili (Abazaca) için hazırlanan öğretim programları, ülkemizde konuşulan yaşayan dillerden olan Adıgece ve Abazaca ve bu dillerin öğretimlerinin niteliğini arttırmak, öğrencilerin bu dilleri bir iletişim aracı olarak kullanarak kendi ihtiyaçlarını karşılamalarını, öğrenmeyi öğrenerek sürekli olarak ilerlemelerini ve düşünme becerilerini kullanarak problem çözebilmelerini sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Program, öğrencilerin zihinsel gelişim düzeylerine uygun, bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanlarla ilgili, kültürler arası iletişim yetilerini ve çalışma becerilerini geliştirmeye yönelik olarak düzenlenmiştir. Ayrıca programda öğrencinin dört dil becerisinin dengeli biçimde geliştirilmesi, onlara yeteneklerini keşfederek kendilerini değerlendirme fırsatı verilmesi ve özellikle kendilerini ifade etme becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Program, dört temel dil becerisini (dinleme, konuşma, okuma, yazma) temel alan öğrenme alanlarından öğrencilerde Adıgece ve Abazaca öğrenmeye yönelik bilgi, beceri ve tutum geliştirmeyi hedefleyen, bilişsel, duyuşsal, psikomotor kazanımlardan ve öğretmene hitaben yazılan neyi, nasıl ve hangi içerikle öğretebileceğine yönelik açıklamalardan, bu kazanımlara ulaşmak için ve ne öğretim sorusuna yanıt veren tema ve içerik önerilerinden, dersin etkili ve verimli olarak işlenmesi için kullanılacak yöntem ve tekniklerden oluşan öğrenme öğretme sürecinden ve kazanımların öğrenci tarafından edinilip edinilmediği, edinildiyse derecesini, edinilmediyse nedenlerini belirlemek amacıyla öğretmenlere yol gösteren ölçme ve değerlendirme bölümlerinden oluşmaktadır.

5 – 8. sınıf Adıgece ve Abazaca Dersi Öğretim Programı yaklaşık 256 ders saatine göre düzenlenmiştir. İlgili düzeylerin kaç ders saatinde işleneceği aşağıda belirtilmiştir.

SINIF	DÜZEY	HAFTALIK SAAT	TOPLAM
5	A1.1	2	64
6	A1.2	2	64
7	A1.3	2	64
8	A2.1	2	64
TOPLAM		8	256

Programın hazırlanmasında Avrupa Konseyi tarafından yabancı dil öğrenimi ve öğretimi için yabancı dil dersinin uygulanmasına dair, karşılaştırılabilir standartlar getiren “**Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni**”nden yararlanılmıştır. 1991 yılında konseye üye ülkelerin katıldığı bir sempozyumla İsviçre’de temelleri atılan Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni (OBM), 1993-1996 yılları arasında uluslararası bir çalışma grubu tarafından hazırlanmış, 1997 yılında Konseye üye ülkeler tarafından onaylanmıştır. 2001 yılında İngilizce, Fransızca, Almanca ve Portekizceye çevrilerek yayınlanmıştır. Çok dilliliğin ve çok kültürlülüğün önemini vurgulayan metin, 2009 yılında Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığında oluşturulan komisyon tarafından Türkçeye çevrilmiştir.

Bu metin dil öğrenme, öğretme ve değerlendirme alanlarında yabancı dil öğretmenlerine ve dil öğrenenlere yol gösterme amacıyla hazırlanmış kapsamlı, şeffaf ve tutarlı bir kılavuz kitaptır. Bu kılavuz kitapta yaşam boyu öğrenme, öğrenen özerkliği ve kültürler arası etkileşimin de önemi vurgulanmakta, dil öğrenen kişinin ulaşması beklenen hedef, bilgi ve beceriler dile ilişkin yeterlilik düzeyleri ile tanımlanmaktadır. Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni’nde belirtilen

dile ilişkin yeterlilik düzeyleri temel (A1-A2), bağımsız (B1-B2) ve yetkin (C1-C2) kullanıcı olarak ifade edilmiştir.

Bu doğrultuda hazırlanan 5 - 8. Sınıf Adıgece ve Abazaca Dersi Öğretim Programı ile 8. sınıfın sonunda ulaşılması hedeflenen yeterlilik düzeyi temel dil kullanımı (A2.1) olarak belirlenmiştir.

Bu hususlar dikkate alınarak hazırlanan Öğretim Programı'nın Adıgece ve Abazaca öğretmenlerine dil öğretiminde etkin ve etkileşimli sınıf ortamları oluşturmaları, öğrencilere ise Adıgece ve Abazaca öğrenmenin kişisel, sosyal ve kültürel bakımdan gelişmeleri için gerekliliğini ve önemini benimsetme, birlikte öğrenmekten zevk alma ve kendini ifade etme becerilerini geliştirme bakımından kılavuz olacağı düşünülmektedir.

Kazanımlar, temalar ve içerik önerileri, dil bilgisi ve programda yer alan Atatürkçülükle ilgili konular tablolaştırılarak verilmiştir. Ayrıca öğrenme öğretme sürecini zenginleştirmek amacıyla dört dil becerisi için etkinlik örnekleri, ölçme ve değerlendirmeye yönelik performans görevi ve proje örnekleri de bulunmaktadır.

Adıgece ve Abazaca Dersi Öğretim Programları sarmal bir yapıya sahiptir. Bu nedenle konular üst düzeylere doğru gidildikçe basitten karmaşığa, kolaydan zora, somuttan soyuta, yakından uzağa, genişleyerek ve derinleşerek ilerleyeceğinden; programdaki açıklamalar sütununda belirtilen sınırlılıklara mutlaka uyulmalıdır.

ADIĞECE-ABAZACA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINA GÖRE HAZIRLANACAK DERS KİTABI FORMA SAYISI

SINIF	DÜZEY	KİTAP BOYUTU	FORMA SAYISI
5	A1.1	A4 (210X297)	6-9
6	A1.2	A4 (210X297)	6-9
7	A1.3	A4 (210X297)	6-9
8	A2.1	A4 (210X297)	6-9

I. PROGRAMIN VİZYONU

Adıgece ve Abazaca Dersi Öğretim Programları öğrencilerin, Adıgeceyi ve Abazacayı bir iletişim aracı olarak kullanarak kendi ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri, farklı kültürleri tanıyarak sosyal yönden kendilerini geliştirerek;

- Oyunlar aracılığı ile farklı bir dil öğrenmekten zevk alabilen,
- Bilgi, beceri ve tutum sahibi olabilen,
- Öğrendiklerini gerçek yaşam durumlarında uygulayabilen,
- Hedef dilde okuyan, yazan, konuşan ve dinleyen,
- Birlikte çalışan, paylaşan, başkalarına saygı duyan, kendisi ve başkaları için sorumluluklarının bilincine varabilen,
- Kendisi, çevresi ve dış dünyayla başarı ile sosyal sorumluluk geliştirebilen,
- Bireysel motivasyonları güçlü ve kendi yeteneklerinin farkına varabilen,
- Düşünme becerilerini kullanarak sebep sonuç ilişkileri kurabilen, karar verebilen ve problem çözebilen bireyler olarak yetişmeleri hedeflenmektedir.

II. PROGRAMIN YAPISI

Ortaokul Yaşayan Diller ve Lehçeler seçmeli dersi altında 5 – 8. sınıflar için hazırlanan Adıgece ve Abazaca Dersi Öğretim Programı aşağıdaki bölümlerden oluşmaktadır:

A. Genel Amaçlar

Yaşayan dil ve lehçeler öğretiminin amacı, Türk millî eğitiminin genel amaçları ve temel ilkelerine uygun olarak öğrencilerin;

- Yerel bir dili ve lehçeyi öğrenmeye karşı ilgisini artırmak,
- Hedef dilin yaşadığı kültürü tanımalarını sağlamak,
- Kendi değerlerini fark ederek farklı olana hoşgörü ve saygı göstermelerini sağlamak,
- Yazılı ve sözlü ürünlerle farklı dünya kültürlerini tanımalarını sağlamak,
- Kendini ifade etme, iletişim kurma, iş birliği yapma ve problem çözme gibi becerilerini geliştirmek,
- Kişisel, sosyal, kültürel bakımdan gelişmelerini sağlamak,
- Hedef dilde dinleme, konuşma, okuma ve yazma dil becerilerini geliştirmek,
- Hedef dilde söz varlığını zenginleştirmek,
- Bilgi teknolojilerinden yararlanarak öğrenme becerilerini geliştirmektir.

B. Programın Kapsamı

Yaşayan Diller ve Lehçeler seçmeli dersi altında 5 – 8. sınıflar için hazırlanan Adıgece Dersi Öğretim Programı;

- Zihinsel gelişim düzeylerine uygun,
- Bilişsel (okuduğunu anlama, yorumlama, karşılaştırma vb.), duyuşsal (kültürler arası hoşgörü, dil öğrenmeye karşı ilgi duyma vb.) ve psikomotor (sesli okuma, yazma, şarkı söyleme, konuşma gibi zihin ve kas koordinasyonu ile ilgili beceriler vb.) alanlarla ilgili,
- Not alma, altını çizme, dikkatini sunulan bilgiye yoğunlaştırma, kendi kendine öğrenme

için materyaller oluşturma ve kullanma yeteneği gibi çalışma becerilerini geliştirmeye yönelik,

- Kendi kültürel değerlerini yabancılara aktarma, Adıgece ve Abazaca konuşulan ülkelerin kültürel değerlerini ayırt etme ve hedef dilin yaşadığı kültürü tanıma gibi kültürler arası yetiyi geliştirmeye yönelik,
- Öğrencilerin kendi yeteneklerini kendilerinin keşfetmelerine, güçlü ve zayıf yönlerini tanımalarına yardımcı olacak ve onlara kendilerini değerlendirme olanağı tanıyan,
- Öğrencilerin iş birliği yaparak, birlikte sorumlulukları paylaşarak çalışabilecekleri öğrenme ortamlarına imkân sağlayan,
- Konuşma ve yazma becerisini geliştirerek Adıgeceyi ve Abazacayı doğru ve akıcı kullanmalarını sağlayan,
- Dört dil becerisini geliştirirken özellikle üretime dayalı beceriler aracılığıyla kendilerini ifade etme becerilerini geliştirmeye yönelik kazanımlarla düzenlenmiştir.

C. Öğrenme Alanları

Öğrenme alanları anlama ve anlatmayı temel alan dört beceriden (dinleme, konuşma, okuma ve yazma) oluşmaktadır. Buna göre 5–8. Sınıflar Adıgece ve Abazaca Dersi Öğretim Programları hazırlanırken bu dil becerileri temel alınmıştır. Programda dört dil becerisinin hiçbirine öncelik sırası verilmemiş olup bütün dil becerilerinin doğal iletişim ortamlarında olduğu gibi birbiriyle etkileşim içerisinde ele alınmasının gerekliliği belirtilmiştir. Bu etkileşim öğrencinin dili öğrenme, etkili kullanma ve bilgileri yapılandırma sürecini kolaylaştıracaktır ve becerilerin bir bütünlük içinde verilmesinin iletişimci yaklaşımın temel ilkelerinden biri olduğu unutulmamalıdır.

Örneğin, öğrenciler okuma öncesinde başlıktan, görsellerden, anahtar kelimelerden yararlanarak ön bilgileri doğrultusunda konuya ilişkin düşüncelerini ifade edebilir, işlenen konu çerçevesinde bildiklerini ve öğrendiklerini paylaşabilirler. Okuma sonrasında konuya ilişkin değerlendirmelerinin yer aldığı kısa sözlü ve yazılı metinler oluşturabilirler. Bu şekilde dört dil becerisi birlikte ve etkileşim içerisinde kullanılarak öğrencilerin anlama ve anlatma becerilerinin geliştirilmesi sağlanacaktır.

1. Dinleme

Dinleme, günlük yaşamda iletişimin gerçekleşebilmesi aynı zamanda eğitim ortamında öğrenmenin sağlanabilmesi için gereksinim duyulan bir dil becerisidir. Edilgen bir işlem olmayan dinleme, bireyin etkin katılımı ile gerçekleşir. 5–8. sınıflar Adıgece ve Abazaca Dersi Öğretim Programlarına göre öğrencilerin, hedef dilde normal hızla konuşulduğunda, konuşmacının tüm söylediklerini anlamaları bile demek istediklerini algılaması beklenir. Bu nedenle öğrencinin hedef dildeki sesleri ayırt edebilmesi, vurgulama ve tonlamaların neden olduğu anlam değişikliklerini fark edebilmesi gerekmektedir. Sesleri doğru olarak algılayabilmek önemli bir aşama olmakla birlikte, işitileni anlamak için yeterli değildir.

Dinleme aynı zamanda konuşmada ileri sürülen düşünceleri anlamak, bağlam içerisinde değerlendirmek, düzenlemek, aralarındaki ilişkiyi saptamak, yorumlamak ve belleğinde saklamaya değer bulduklarını seçip ayırmak gibi farklı zihinsel süreçleri gerektirmektedir. Yabancı dil öğrenme sürecinde öğrencinin hedef dili işitmesini sağlamak dinleme becerisinin gelişmesi için tek başına yeterli değildir. Aşağıda dinleme türlerinden bazıları sıralanmıştır:

- **Yoğun dinleme:** Konuşma dilinde yer alan belirli dil yapılarını ve vurguları saptamak amacıyla yapılan dinlemedir.

- **Seçici dinleme:** Belirli bir bilgiyi edinmek amacıyla, tüm işitilene anlamlandırmaya çalışmaksızın yapılan dinlemedir. Örneğin, uçuş anonslarında doğru kapı numarasını bulabilmek veya seyahat edilecek ülkedeki hava durumunu öğrenmek amacıyla yapılan dinlemedir.
- **Yaygın dinleme:** Ders sunumu, karşılıklı konuşma gibi daha uzun süreli metinleri dinleyerek söylenenlerden genel bir anlam çıkarmak için yapılan dinleme şeklindedir.
- **Etkileşimli dinleme:** İkili ve grup çalışmalarında rol çalışmalarında, tartışma ortamlarında konuşma ile bütünleşerek gerçekleşen dinlemedir.

Öğrenme öğretme sürecinde öğretmen yukarıda belirtilen farklı dinleme türleri ile sınıfının ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda dinleme etkinlikleri düzenlerken koşulların olanak verdiği ölçüde ses ve görüntü CD, VCD, DVD'leri, uzman kişilerce hazırlanmış sözcük ve tümce vurgusu içeren CD, VCD, DVD'lerin kullanımına özen göstermelidir.

Dinleme becerisi içsel bir süreç olduğundan dinleme etkinliklerinin sonucunda anlamın gerçekleşip gerçekleşmediğini çözümleyebilmek için dinleme sonrası konuşma, yazma gibi becerilere yönelik uygulamalara da ders ortamında yer verilmelidir.

Öğrencilerin dil bilgisi, sözcük bilgisi, söyleme gibi dil kazanımlarına bir hayli etkisi olan dinleme materyallerinin seçimi ve sunuluşu da çok önemlidir. Bu nedenle, her düzey için ön dinleme, dinleme ve son dinleme aşamalarının gerçekleştirilmesi beklenir.

Aşağıda farklı amaçlar doğrultusunda farklı dinlemelerle gerçekleştirilecek bazı dinleme etkinlikleri öneri şeklinde verilmiştir:

- Kayıtlı bir metnin veya öğretmenin dinlenmesiyle metinde yer alan yönergelerin uygulanması,
- Kayıtlı bir metinde yer alan betimlemelerin dinlenmesiyle uygun resmin seçilmesi,
- Dinlenen metinle ilgili soruların cevaplanması,
- Dinlenen bir öykünün sonunun yazılması,
- Karşılıklı konuşmanın (örneğin, doktor sekreteri ve hasta arasındaki telefon görüşmesi) dinlenerek seçilen bilginin (yer, zaman, kişi, durum) yazılması,
- Dinleme sonrasında doğru yanlış etkinliklerinin tamamlanması,
- Karşılıklı bir konuşmanın dinlenerek, konuşmanın kimler arasında ve nerede gerçekleştiğine ilişkin tahminde bulunulması,
- Karşılıklı konuşmayı dinlemeden önce resimlere bakarak konuşmanın içeriği hakkında tahminde bulunulması,
- Telefonda bırakılmış mesajların dinlenmesi, bu mesajların içerdiği bilginin yazılı nota dönüştürülmesi,
- Kısa bir sunuda yer alan ana düşüncelerin not edilmesi gibi etkinlikler dinleme etkinliklerinin farklı aşamalarında kullanılabilir.

2. Konuşma

Yabancı dil öğretiminin önemli amaçlarından biri öğrencinin hedef dilde kendisini sözlü olarak ifade edebilmesidir. Bir dili bilip bilmediğimiz çoğu zaman o dili ne ölçüde konuşabildiğimize bağlıdır. Konuşma becerisi, bilişsel becerilerin yanı sıra psikomotor becerilere de paralel olarak gelişir. Aynı zamanda duyuşsal beceriler de konuşmayı etkilemektedir. Bunun yanı sıra sesletim kurallarını doğru uygulamak, mimik, jest gibi sözel olmayan beden dilinin unsurlarını etkili olarak kullanmak da konuşmayı destekleyen öğeler olarak önemlidir. Konuşma sırasında konuşmanın akıcılığını sağlama, anlaşılmayan noktaları tekrarlama, aynı ifadeyi başka

kelimeler ve yapı kullanarak ifade etme gibi farklı amaçlara uygun konuşma stratejilerinden yararlanılabileceği gibi özür dileme, rica etme, bilgi aktarma, reddetme gibi farklı dil yapıları da kullanılabilir.

Konuşma becerisinin kazanılmasında kişilerin yalnızca dilin kurallarını ve sözcüklerin doğru sesletimini öğrenmeleri yeterli olmamakta; beden dilini de (jest, mimik) bilmeleri gerekmektedir. Doğal iletişimde kısa yanıtların hatta bazen sözel olmayan yanıtların da çok geçerli olduğu düşünülürse başlangıç düzeyinde olan bir öğrencinin bile anlamlı iletişim kurması onu yüreklendirebilir. Özellikle başlangıç düzeyinde çoğu söz ve eylemler, kalıplar hâlinde öğretilebilir.

Dilin kurallarını ve yapılarını öğrenirken dili kullanmak için diyaloglar, söylevler, tartışmalar, rol yapma, doğaçlama, öykü anlatma, iletişimsel oyunlar ve drama gibi alıştırmalar yapılır. Özellikle bir amaç için (bir partiye arkadaşını davet etme) konuşma, bilgilenmek için konuşma, duygu ya da görüş paylaşmak için konuşma, iletişimsel alıştırmalara örnektir.

Sınıf içi ortamlarda gerçekleştirilebilecek bazı konuşma etkinliklerine ilişkin öneriler aşağıda sıralanmıştır:

- ***Diyaloglar, Doğaçlama, Röportajlar, Tanıtımlar (kitap vb.), Sunumlar, Rol yapma, Okuma tiyatrosu, Öykü anlatımı, İletişim oyunları:***Konuşma becerisini geliştirmeye yönelik olan bu etkinliklerden öğrencilerin düzeylerine uygun olanlar seçilmeli ve bunlar sınıf içinde kullanılmalıdır. Ayrıca ikili çalışmalar ve grup çalışmaları şeklinde yapılabilecek etkinlikler de öğrencilere konuşma fırsatı sağlamak için sınıf içi çalışmalarda tercih edilmelidir.
- ***Telâffuz:*** Telâffuz seslerin ve kelimelerin söyleniş biçimidir. Ancak doğal iletişim sürecinde seslerin tek tek özelliklerini öğrenmekten çok diğer seslerle bir arada nasıl söylenildiğini bilmek önem kazanmaktadır. Bu sebeple kelimelerin, deyimlerin ve hatta daha uzun birimlerin söylenişlerini öğrenmek, sesleri teker teker öğrenmekten çok daha önemlidir. Ayrıca anlamı tamamen değiştiren ses üstü öğeler–vurgu, tonlama gibi – doğru şekilde modellenemezler ise iletişimi bozan öğeler hâline dönüşüp öğrencide kalıcı hâle gelebilirler. Ancak telâffuz öğretimi sorun olan durumlarda yapılmalı, bağlantısız olarak işlenmemelidir.

Telâffuz öğretimi öğretmenin, kendisinin ve öğrencilerinin konuşmalarını kaydederek sınıfta dinletmesi ya da hedef dilde televizyon programlarının izlettirilmesi şeklinde olabilir.

3. Okuma

Yabancı dil öğrenme sürecinde okuma becerisinin geliştirilmesi önemlidir. Okuma becerisinin geliştirilmesi, öğrencilerin farklı kültürleri tanıyabilmeleri, iletişim teknolojilerini etkin olarak kullanarak dünyadaki gelişmeleri yakından takip edebilmeleri, araştırmaları sonucunda elde ettikleri bilgileri tüm yaşamları boyunca etkin olarak kullanabilmelerine olanak tanır.

Okuma, metinde yer alan kelime, kelime öbeği, cümle vb.nin anlamını çözenin çok daha ötesinde öğrencinin metnin amacını tanımlayabildiği, çıkarım ve yorumlarda bulunduğu bir süreç olarak görülmelidir. Öğrencinin kendini ifade edebilmesi, değerlendirmelerde bulunabilmesi ve öne sürülen düşüncelere katılıp katılmadığını belirtebilmesi için okuduğunu anlaması ve anladıklarını diğer dil becerileri ile bütünleştirerek anlatması gerekmektedir. Okumanın; kelime hazinesini geliştirmek, kelimelerin bağlam içerisinde kazandığı anlamları ayırt edebilmek, öğrenilen dilsel yapıların özgün metinlerde kullanımını görebilmek ve dilsel üretim için doğal bir bağlam oluşturmak gibi önemli işlevleri de bulunmaktadır. Okuma öğretiminin amaçları;

- Doğru, sürekli ve anlayarak okuma becerisi kazanmak,
- Okuma amacını (bilgi edinme ya da eğlenme) belirleyerek uygun okuma strateji, yöntem ve tekniklerini kullanmak,
- Söz varlığını geliştirmek,
- Okumanın bilgi edinme yollarından biri olduğunu kavramak,
- Metinde yer alan kültürel öğelere ilişkin farkındalığı geliştirmek,
- Dilin doğru ve etkili kullanıldığı metinleri okuyarak anlatım gücünü geliştirmek,
- Okunan metinle ilgili eleştirel düşüncesini ortaya koymak,
- Okumayı zevkli bir alışkanlık hâline getirmek gibi sıralanabilir.

Dil öğretiminde okuma becerisini geliştirebilmek için çeşitli stratejiler mevcuttur. Bunlar; göz atarak okuma, özetleyerek okuma, not alarak okuma, işaretleyerek okuma, tahmin ederek okuma, soru sorarak okuma, canlandırarak okuma, tartışarak okuma, eleştirel okumadır. Dil dersinde metinlerle çalışırken okuma becerisini geliştirmeye yönelik adımlar aşağıdaki gibidir:

- **Okuma öncesinde:** Anlam bakımından birbirleriyle bağlantılı sözcükler ve konu hakkındaki ön bilginin harekete geçirilmesi,
- **Okuma sırasında:** Dikkatin metnin belirli noktalarına yönlendirilmesi,
- **Okuma sonrasında:** Metnin içeriğinin açıklanması ve içerikteki yeni söz varlığının konuşma ve yazmada kullanımının sağlanmasıdır.

Öğrencilerin ilgi, yetenek ve yabancı dil düzeylerine göre okuma amaçları farklılık gösterebilir. Okumada esas amaç, metnin içeriğini genel olarak anlamaktır. Metinde geçen her kelime ve cümlenin anlamını tam olarak çıkarmak güçtür. Metnin ne anlatmak istediği anlaşılırsa okuma amacına ulaşılmış demektir.

Yukarıda belirtilen okuma amaçları ve stratejileri doğrultusunda okuma becerisinin geliştirilmesinde öğrencilerin düzeylerine uygun ilgi ve ihtiyaçlarına yönelik etkin katılımlarını sağlayacak etkinlikler düzenlenmelidir. Öğrencilerin metinde eksik bırakılmış kısımları tahminde bulunarak tamamlaması, konulara ilişkin değerlendirmelerde bulunması, metni neden beğendiğini veya beğenmediğini gerekçeleri ile açıklaması, kendisinin benzer durumlarda neler yapabileceğini tartışması gibi etkinlikler öğrenme deneyiminin içselleştirilmesi, eleştirel düşünme becerisinin geliştirilmesi ve öğrenen odaklı bir eğitim ortamının oluşturulması açısından önem taşımaktadır.

Okuma becerisine yönelik olarak uygulanabilecek bazı etkinlikler aşağıda verilmiştir:

- Öğrencinin okuduğu metindeki en önemli bilgiyi belirlemesi, daha sonra ikili çalışma yoluyla seçtiği bilgiyi arkadaşıyla paylaşarak bu bilgiyi neden önemli bulunduğunu açıklaması istenebilir.
- Metin üzerinde ayrıntılı bir şekilde çalışmadan önce, öğrencinin metnin başlığı, görselleri, anahtar kelimeleri vb.ne bakarak metin ile ilgili metni tanıma ve tahmin etme çalışmaları yapması ve bu kapsamda soru hazırlayarak sınıfla paylaşması ile bu soruları metin inceleme çalışmaları sonrasında doğru cevaplayıp cevaplamadığını değerlendirmesi istenebilir.
- Öğrencilerden metnin bütünü göz önünde bulundurarak metinde eksik bırakılan tamamlama cümlesini belirleyip doğru yere yerleştirilmesi istenebilir.
- Metinden çıkarılmış olan bir cümlenin veya paragrafın, metnin içeriği ve bağdaşıklığın gözetilmesi ile doğru yere yerleştirilmesi istenebilir.
- Okuma metnindeki konu, herkesin bilgi sahibi olabileceği kişiler, olaylar durumlar vb.

ile ilgili ise okuma öncesinde öğrencilerin konuya ilişkin bilgilerini paylaşması ve bilmek istediklerini saptaması yoluyla ilgi uyandırmak ve beklentileri artırmak amacıyla kavrama etkinlikleri yaptırılabilir.

4. Yazma

Dil öğretiminde, yazma becerisi farklı amaçlarla kullanılabilen etkili bir araçtır. Bu beceri gündelik hayatta; resmî veya özel mektuplar, kartlar, e-posta, faks veya telgraf yazma, öz geçmiş yazma, form doldurma, ödev yapma, alıştırmaya yapma, not alma vb. etkinliklerle geliştirilebilir. Yazılı iletişimde yapılan hatalar iletişim kopukluklarına neden olabileceğinden, dilin kurallarını doğru olarak kullanmak, istenileni doğru sözcüklerle ifade etmek, yazıda geliştirilen düşünceleri, yazılanları birbiriyle ilişkilendirmek, anlam akışını sağlamak ve bağlaşıklık (bağlaç, adıl, zaman, göndermeler, sözcük ağı gibi dilsel göstergelerin kullanımı) ilkelerini gözetmek hedeflenmelidir. Yazılı anlatımda hedef dili ve o dilin kurallarını doğru kullanmak ne kadar önemliyse bir iletinin içeriğini ve amacını aktarabilmek de o denli önemlidir. Metinde verilmek istenen iletişimsel amaca göre tür özelliğine ve biçim olarak uygunluğuna dikkat edilmelidir.

Yazma, diğer dil becerilerinin gelişmesine önemli katkı sağladığı gibi kişinin duygu, düşünce ve bilgisini düzenleyip ifade etmesine de aracı olmaktadır. Yazma mekanik bir süreç olarak değil anlama, düşünme, geliştirme ve üretme becerilerini kapsayan bir beceri olarak algılanmalı ve değerlendirilmelidir. Bu anlamda yazma becerisinin kazandırılmasında süreç odaklı bir yaklaşım benimsenmelidir. Öğrencilerin yazma sürecinde plan yapma, ürünlerini aşamalı olarak geliştirme, düşüncelerini destekleme, yazdıklarını değerlendirme gibi farklı kazanımlarla yazma becerisi bakımından gelişmeleri beklenmelidir.

Öğretmenler öğrencilerde yazma alışkanlığını geliştirmek, onları yazmaya motive etmek ve yazmaya karşı olumlu tutum geliştirmelerini sağlamak amacıyla aşağıdaki etkinlik örneklerinden de yararlanabilirler:

- Eksik bir cümle verip bu cümleyi tamamlamaları istenebilir.
- Öyküleme aracılığı ile iş birliğine dayalı öğrenme desteklenebilir. Öğrenciler dağıtılan resimleri düzenleyerek bir öykü oluşturabilirler.
- Kişisel mektup yazarken mektubun hayali alıcısını göz önünde bulundurarak öğrencilerin duygu ve düşüncelerini değişik şekillerde ifade etmeleri istenebilir.

Sınıf içi uygulamalarda yazma becerisini geliştirmeye dönük çalışmalara yer verilmeli, Kiril alfabesinin öğrenilmesine, özellikle her seviyede noktalama işaretlerine ve Adıgeceye ve Abazacaya özgü yazım kurallarına dikkat edilmelidir.

Ç. Kazanımlar

Kazanım, öğrenen için, eğitim yoluyla planlanarak öğretme öğrenme süreci sonunda ulaşılması beklenen bilgi, beceri, tutum gibi değerler ve yaşantılar bütünüdür. Bu nedenle öğrencilerin öğrenme alanlarındaki gelişimleri, kazanımların edinilmesine bağlıdır. Kazanımların bir kez ele alınma zorunluluğu yoktur. Programda yer alan kazanımlar farklı temalarda birkaç kez ele alınabilir.

D. Açıklamalar

5–8. Sınıflar Adıgece ve Abazaca Dersi Öğretim Programında kazanımlarla birlikte verilen açıklamalar; kazanımların hangi kapsamda, ne kadar verileceği ve nasıl uygulanabileceği ile ilgili bilgilerden oluşmaktadır.

Bu kapsam dahilinde, öğretmenler, öğrencilerinin seviyelerine uygun dil işlevleri, kelime kümeleri, dil bilgisi ve temaları seçebilecekler ve etkinliklerini buna göre tasarlayabileceklerdir.

E. İşlevler

İşlevler, belirlenen kazanımlar doğrultusunda, kimlerin, hangi dili, nerede ve ne amaçla kullanacağını gösterecek şekilde oluşturulmuş, konularla paralellik sağlanmasına dikkat edilmiş, sarmal olarak yapılandırılmıştır; aynı işlev, başka konular ve dil bilgisi yapılarıyla da verilerek çeşitlilik sağlanmıştır. Öncelikli amaç, öğrencilerin iletişim yetilerini ve dil becerilerini geliştirmek olduğundan işlevlerin bu amaca hizmet etmesine önem verilmiştir. Öğrencilerden belirli bir konu çerçevesinde dilin temel dört becerisini (dinleme, konuşma, okuma, yazma) kullanmaları beklenmektedir. Bu noktadan yola çıkarak dil işleri ve çalışma becerileri bölümünde de işlevler, öğrencilerin belirli dil becerilerini ve uygun çalışma stratejilerini geliştirmesiyle anlam kazanacaktır. Öğrenci projeleriyle de hedef dilin farklı ortamlarda etkin kullanımı desteklenmektedir.

F. Kelime Kümeleri

Kelimeler belli bir bağlamda ve iletişime yönelik olarak verilmeli ve öğrencilerin dil seviyeleri, ilgi ve ihtiyaçları göz önünde bulundurulmalıdır. Bu kelimeler kullanılarak kavram haritaları oluşturulmalıdır. Beyin fırtınası, kelime oyunları, kelime haritaları, bilmece vb. tekniklerle de öğrencilerin kelime dağarcığı zenginleştirilebilir. Bu zenginliğin öğrencilerin dil öğrenimine karşı tutumuna ve rahat kullanımına olumlu katkı sağlayabileceği unutulmamalıdır. Kelime öğretimi sırasında, öğrencilerin kelime türlerini tanıması sağlanmalıdır.

G. Dil Bilgisi

Dil bilgisi bölümünde verilen dil yapılarının kazanımların gerçekleştirilmesi için kullanılması önerilmektedir. Bu öğretim programıyla yapısalcılıktan uzaklaşılması, iletişimci, işlevsel bir yaklaşım kullanılması düşünülmektedir. Programın bu bölümünde sunulan dil bilgisi yapıları iletişime yönelik işlevleri yerine getirme konusunda araç niteliği taşımaktadır. Hedef, dil bilgisi öğretimi değil, anlamlı etkinliklerle desteklenmiş bütünlük içinde iletişimsel bir dil öğretimi gerçekleştirmektir. Bunun için, yeni dil bilgisi yapıları; becerilerden, işlevlerden ve konunun bütününden soyutlanmayacak biçimde dilin kullanımı çerçevesinde verilmelidir.

H. Temalar ve İçerik Önerileri

Dil öğreniminde öğrencilerin motive edilmesi büyük önem taşır. Ayrıca, dil öğreniminin anlamlı bir bütünlük içerisinde gerçekleşmesi, kazanımlara ulaşmayı kolaylaştıracaktır. Böyle bir yaklaşımla, konuların güncel hayata dönük, öğrencilerin ilgisini çekebilecek ve onları araştırmaya yönlerecek biçimde oluşturulmasına özen gösterilmiştir. Konuların belirlenmesi aşamasında kazandırılacak dil ve beceriler ile iletişimsel yaklaşım göz önünde bulundurulmalıdır.

III. PROGRAMIN TEMEL ÖZELLİKLERİ

A. Eylem Odaklı Yaklaşım

Avrupa Topluluğu Eğitim Komisyonunun yabancı dil eğitim politikasını çerçevlendirmek için 2000 yılında yayımladığı *Avrupa Ortak Dil Kriterleri* öğrenci özerkliğine değinmektedir. Buna göre *Avrupa Ortak Dil Kriterlerinin* iki önemli işlevi vardır: Birincisi yabancı dil öğrenenlere, öğrenme deneyimlerinin başarısı için somut bilgiler sağlama; ikincisi de kendilerini daha iyi yansıtabilmeleri ve değerlendirebilmeleridir. *Avrupa Ortak Dil Kriterleri* eylem odaklı bir yaklaşım benimsediğini belirtmekle birlikte dil kullanımını ve öğrenmeyi şöyle tanımlamaktadır (AODK, 2000: 19)

Dil kullanımı, dil öğrenimini de içine alan bir dizi yeti, özellikle iletişimsel dil yetisini geliştiren bireysel ya da topluluk olarak kişilerin yaptığı eylemlerdir. Kişiler, çeşitli durumlarda ve çeşitli engellerdeki dil süreçlerini içeren dil aktivitelerine katılarak, belirli alanlarda, temalarla ilişkili metinleri yaratmak ya da almak için, tamamlanması gereken görevlerin başarılmasında en uygun olan stratejileri harekete geçirerek, çok çeşitli bağlamlarda yetilerini kendi idarelerinde kullanırlar.

Yabancı dil öğretiminde, yapılandırmacı yaklaşımın birden fazla yönü olduğunu görürüz; yabancı dil öğretiminde eylem, öğrenen, süreç odaklılık ve bütüncül bir dil deneyimi şeklinde özetlenebilir. Eylem odaklılık iş birlikli öğrenmeyi, sınıf için etkinliklere etkin katılımı ve öğretimin sorgulanması kavramlarını da beraberinde getirmektedir. Öğrenen odaklılık öğrenmenin bireysel olarak gerçekleşebileceğini ve öğrenenin özerkleşmesini içerir. Süreç odaklılık öğrenme, dil ve kültürler arası farkındalığı gerektirir. Bütüncül dil deneyimi içerik odaklılığı, gerçek ve karmaşık öğrenme ortamlarını sunmaktadır.

B. Dört Dil Becerisi ve Öğrenci Merkezli Yaklaşım

Bu programda, öğrencilerin belli ölçülerde bir dil bilinci ile başka bir dili öğrenme sebebini kavramaları ve iletişim için gerekli bütün becerileri kazanmaları, mevcut becerilerini geliştirmeleri ve ihtiyaç duyulan yer ve zamanda etkili bir şekilde kullanmaları amaçlanmıştır. Programda yer alan hedefler ve içerik, alandaki son gelişmeler ve dilin alt becerileri göz önüne alınarak düzenlenmiştir. Öğrencilerin hayat boyu kullanabilecekleri dinleme (dinleme-anlama), okuma (okuma-anlama), konuşma ve yazma becerilerinin yanı sıra alt becerileri de kazanmaları; bu becerileri kullanarak kendilerini bilişsel, sosyal ve duygusal yönden geliştirmeleri; etkili iletişim kurmaları, yabancı dil öğrenimine karşı olumlu tavır kazanmaları, istek duyarak okuma-yazma alışkanlığı edinmeleri amaçlanmıştır. Dil öğretiminin temel becerileri olan dinleme, konuşma, okuma ve yazma çalışmalarında doğru ve yeterli düzeyde anlamının gerçekleştirilmesine özen gösterilecektir.

Öğrenci merkezli eğitimin temel amacı öğrenciyi merkeze alarak kendisinin ve sistemin ihtiyaç duyduğu değişim sürecini başlatmak, öğrenciyi aktif bir katılımcı ve sorunları araştırmacı bir birey olarak yetiştirmektir.

Öğrenci merkezli eğitim; öğrenmeyi öğrenmenin esas olduğu, her öğrencinin farklı zaman, tarz ve hızda öğrenebileceği ilkesine dayalı, düşünme becerilerini geliştirmenin yaratıcı düşünceyi de geliştirdiğini kabul eden bir yaklaşımdır. Bu yaklaşıma göre; öğrencilerin bir problemle karşı karşıya kaldıklarında doğru kararlar alıp uygulamaya geçmesi, yaratıcı düşünmesi, problem çözme yeterliğine sahip olması, öğrenmeyi öğrenmesi, iş birliğine yatkın olması, kendi kendini yönetebilmesi beklenmektedir. Bu yaklaşımda öğretmen öğrenci farklılıklarını ortaya çıkaran, ilgi ve ihtiyaçlarını tespit eden, çalışmaları planlayan veya organize eden, gerekli ortamı hazırlayan, rolleri belirleyen, çalışmaları başlatıp yürüten, sonuçlandırıp değerlendiren bir rehber rolündedir. Öğrenci merkezli yaklaşımla oluşturulan kazanımlarda; Avrupa Konseyi Eğitim Komitesi Dil gelişim Dosyası'nda belirlenen ve Avrupa Konseyi dil öğretiminde kullanılan ölçütler (başlangıç düzeyi) dikkate alınmıştır. Öğrenme süreci sonunda her sınıf düzeyi için hazırlanan kazanımların öğrencide, ulaşılması beklenen bilgi, beceri ve tutumları gerçekleştirecek nitelikte ve konuya göre özelleştirilmeye uygunluğu sağlanmıştır.

C. İletişimci Dil Öğretim Yaklaşımı

İletişimci yaklaşıma göre; dil öğrenmenin özünde yatan ana amaç, dilin temel işlevi olan yazılı ve sözlü iletişimin sağlanmasıdır. Bu görüşe göre dilin kurallarından çok, bir iletişim aracı olarak kullanılması önemlidir. Dilin iletişim süreci içinde belli işlevleri vardır, bu işlevler, belli kavramların iletilmesi amacıyla kullanılır.

Bu yaklaşıma göre dilin öğrenme sürecinde öğrencinin geçirdiği zihni süreç önemli bir yer tutar. Buna göre öğrenciler, kalıpları ezberlemek yerine öğrendiklerini anlamaya ve kavramaya, kavradıklarını da buldukları ortamlarda kullanmaya yönlendirilir. Öğrenciler için iletişim, bireysel ihtiyaçların karşılanması, yeteneklerin geliştirilmesi ve toplumsal hayatın oluşması ile sürdürülmesi için gerekli bir süreçtir. Kuralların öğrenciye doğrudan verilmesi değil, dilin kullanımını esnasında öğrenci tarafından araştırılıp bulunması ve anlaşılması esastır. İletişimci yaklaşımda konunun ya da işlevin belirlenmesine ve üretime ilişkin sınıf içinde ve dışında, her fırsatta etkinlikler yapılmalıdır.

Ç. Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni ile Dili Kullanma İlkeleri

Program, Avrupa Konseyi tarafından yabancı dil öğrenimi ve öğretimi için yabancı dil dersinin uygulanmasına dair, karşılaştırılabilir standartlar getiren **Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni**'nden yararlanılarak hazırlanmıştır. Bu çalışma, dile ilişkin yeterlik düzeylerini (A1-C2) tanımlayan, ulaşılabilir ve kontrol edilebilir amaçlar koyan ve bütün Avrupa ülkeleri tarafından tanınan bir araç niteliğindedir. Bu sebeple Diller için Avrupa Ortak başvuru Metni bütün yabancı dil dersi öğretim programlarının hazırlanmasında başvurulabilecek bir kaynaktır. Adıgece ve Abazaca dil dersi için geliştirilen programlarda da bu ölçütlerden yararlanılmıştır. Öğretim programı ile öğrencilerin yabancı dil öğreniminde 8. Sınıf sonunda, temel düzeyde (A2.1) iletişim kurmaları amaçlanmıştır.

Avrupa Konseyi Diller İçin Ortak başvuru Metninde dil düzeyleri 3 temel, 6 ara düzey olarak belirlenmiştir. Bu düzeylere ait genel beceriler aşağıdaki tabloda verilmiştir:

	A1	A2	B1	B2	C1	C2
DİNLEME	Benimle, ailemle ve yakın çevremle ilgili tanıdık sözcükleri ve çok temel kalıpları, yavaş ve net konuşulduğunda anlayabilirim.	Beni doğrudan ilgilendiren konularla ilişkili kalıpları ve çok sık kullanılan sözcükleri anlayabilirim. (Örneğin, En temel kişisel ve ailevi bilgiler, alışveriş, yerel çevre, meslek). Kısa, net, basit ileti ve duyurulardaki temel düşüncüyü kavrayabilirim.	İş, okul, boş zaman vb. ortamlarda sürekli karşılaşılan bildik konulardaki net, standart konuşmanın ana hatlarını anlayabilirim. Güncel olaylar ya da kişisel ilgi alanıma giren konularla ilgili radyo ve televizyon programlarının çoğunun ana hatlarını yavaş ve net olduğunda anlayabilirim.	Güncel bir konu olması koşuluyla uzun konuşma ve sunumları anlayabilirim, karmaşık tümcelerle yapılan tartışmaları takip edebilirim. Televizyon haberlerini ve güncel olaylara ilişkin programların çoğunu anlayabilirim. Standart dilin kullanıldığı filmlerin çoğunu anlayabilirim.	Açıkça yapılandırılmamış ve ilişkiler açıkça belirtilmemiş sadece ima edilmiş olsa bile uzun konuşmaları anlayabilirim. Televizyon programlarını ve filmleri fazla zorluk çekmeden anlayabilirim.	İster canlı ister yayın ortamında olsun, hiçbir konuşma türünü anlamakta zorluk çekmem. Sadece normal anadili konuşma hızında ise, aksana alışabilmem için biraz zamana ihtiyacım olabilir.
OKUMA	Katalog, duyuru ya da afiş gibi yazılı metinlerdeki bildik adları, sözcükleri ve çok basit tümceleri anlayabilirim.	Kısa ve basit metinleri okuyabilirim. İlanlar, kullanım kılavuzları, münütler ve zaman çizelgeleri gibi basit günlük metinlerdeki genel bilgileri kavrayabilir ve kısa kişisel mektupları anlayabilirim.	Meslekle ilgili ya da günlük dilde en sık kullanılan sözcükleri içeren metinleri anlayabilirim. Kişisel mektuplarda belirtilen olay, duygu ve dilekleri anlayabilirim.	Yazarların belirli tutum ya da görüşü benimsedikleri, güncel sorunlarla ilgili makaleleri ve raporları okuyabilirim. Çağdaş edebi düzyazıyı anlayabilirim.	Üslup farklılıklarını da ayırt ederek uzun ve karmaşık, somut ya da edebi metinleri okuyabilir, ilgi alanımla alakalı olmasalar bile herhangi bir uzmanlık alanına giren makale ve uzun teknik bilgileri anlayabilirim.	Kullanım kılavuzları, uzmanlık alanına yönelik makaleler ve yazınsal yapıtlar gibi soyut, yapısal ve dilbilgisel açıdan karmaşık hemen hemen tüm metin türlerini kolaylıkla okuyabilir ve anlayabilirim.
KARŞILIKLI KONUŞMA	Yaşadığım yeri ve tanıdığım insanları betimlemek için basit kalıpları ve tümceleri kullanabilirim.	Basit bir dille ailemi ve diğer insanları, yaşam koşullarımı, eğitim geçmişimi ve son işimi betimlemek için bir dizi kalıp ve tümceyi kullanabilirim.	Deneyimlerimi, hayallerimi, umutlarımı, isteklerimi ve olayları betimlemek için çeşitli kalıpları yalın bir yoldan birbirine bağlayabilirim. Düşünce ve planlara ilişkin açıklamaları ve nedenleri kısaca sıralayabilirim. Bir öyküyü anlatabilirim, bir kitap ya da filmin konusunu aktarabilirim ve izlenimlerimi belirtebilirim.	İlgi alanıma giren çeşitli konularda açık ve ayrıntılı bilgi verebilirim. Çeşitli seçeneklerin olumlu ve olumsuz yanlarını ortaya koyarak bir konu hakkında görüş bildirebilirim.	Karmaşık konuları, alt temalarla bütünleştirerek, açık ve ayrıntılı bir biçimde betimleyebilir, belirli bakış açıları geliştirip uygun bir sonuçla konuşmamı tamamlayabilirim.	Her konuda bağlama uygun bir üslupla ve dinleyenin önemli noktaları ayırt edip anımsamasına yardımcı olacak şekilde konuşmamı etkili ve mantıksal bir şekilde yapılandırabilir, açık, akıcı bir betimleme ya da karşıt görüş sunabilirim.
SÖZLÜ ANLATIM	Yaşadığım yeri ve tanıdığım insanları betimlemek için basit kalıpları ve tümceleri kullanabilirim.	Basit bir dille ailemi ve diğer insanları, yaşam koşullarımı, eğitim geçmişimi ve son işimi betimlemek için bir dizi kalıp ve tümceyi kullanabilirim.	Deneyimlerimi, hayallerimi, umutlarımı, isteklerimi ve olayları betimlemek için çeşitli kalıpları yalın bir yoldan birbirine bağlayabilirim. Düşünce ve planlara ilişkin açıklamaları ve nedenleri kısaca sıralayabilirim. Bir öyküyü anlatabilirim, bir kitap ya da filmin konusunu aktarabilirim ve izlenimlerimi belirtebilirim.	İlgi alanıma giren çeşitli konularda açık ve ayrıntılı bilgi verebilirim. Çeşitli seçeneklerin olumlu ve olumsuz yanlarını ortaya koyarak bir konu hakkında görüş bildirebilirim.	Karmaşık konuları, alt temalarla bütünleştirerek, açık ve ayrıntılı bir biçimde betimleyebilir, belirli bakış açıları geliştirip uygun bir sonuçla konuşmamı tamamlayabilirim.	Her konuda bağlama uygun bir üslupla ve dinleyenin önemli noktaları ayırt edip anımsamasına yardımcı olacak şekilde konuşmamı etkili ve mantıksal bir şekilde yapılandırabilir, açık, akıcı bir betimleme ya da karşıt görüş sunabilirim.

IV. DİL ÖĞRETİMİ İLKELERİ

Öğrenci dil öğretiminde, kişisel ve toplumsal sorumlulukla bilgileri yapılandırarak öğrendiklerini farklı durumlarda kullanabilme becerisine sahip hâle getirilmelidir. Öğrenci bu süreçte ilerlerken bireysel gelişimini de sürdürecektir. Bilişsel psikoloji alanındaki araştırmalar bilginin edinilmesi, yapılandırılması ve yeniden kullanılmasına ilişkin altı öğrenme ilkesi ortaya koymuştur. Buna göre;

- Öğrenci bilgilerini yapılandırırken **etkinse** dil öğretimi ve devamlılığı da etkili olur.
- Öğrenci eski ile yeni bilgileri arasında bir **bağ kurabilirse** dil öğrenimi de etkili olur.
- Bilgi, düzenlenip veriliyorsa öğrencinin onu öğrenmesi ve kalıcı hâle getirmesi kolaylaşır.
- Öğrencinin öğrendiklerini farklı durumlarda da kullanabilmesi için “**Neyi?**”, “**Nasıl?**” ve “**Niçin?**” kullanacağını da kestirebilmesi onun **bilgiyi transfer etmesini** sağlar.
- Öğrencinin bilgiyi **nasıl kullanacağını bilmesi** ve **öğretim sürecini yorumlayabilmesi** onun iletişim ve öğretim projelerini etkili bir şekilde hayata geçirmesini sağlar.
- Öğrencinin güdülenmesi becerilerine, öğrenme yeterliklerine, yaptığı işin güçlüğüne ve başarıya ulaşma şansını nasıl algıladığına bağlıdır.

Dil öğretiminde, öğrenme ve öğretme etkinlikleri, hedefe ulaşmak için dersin nasıl işleneceğini belirlemede öğretmenlere ışık tutar ve dersin öğrenci merkezli, iletişimsel yaklaşım doğrultusunda işlenmesine yardımcı olur. Etkinlikler, bireysel farklılıklara, öğrencilerin görerek, işiterek veya yapıp–yaşayarak öğrenme özelliklerine öğrencilerin gelişim seviyelerine uygun ve somuttan soyuta doğru düzenlenmiş, çok duyu organına hitap eden, öğrencinin ilgisini çeken, tekrara ve dönütlere yer veren bir nitelikte olmalıdır. Mekanik ve yapısal alıştırmalarla sınırlı kalmamalıdır. Bu etkinlikler öğrencinin düşünme becerilerini geliştirmeli onları eleştirel düşünmeye ve araştırıcılığa sevk etmelidir.

Öğretmenler, öğrencilerin farklı öğrenme stratejilerine sahip olduklarını göz önünde bulundurarak öğrenme öğretme sürecinde farklı öğretim teknik ve etkinliklerini kullanmaya özen göstermelidirler.

Dil öğretiminde yaygın olarak kullanılan öğretim teknik ve etkinlikleri; gösteri, soru-cevap, drama ve rol yapma, ikili ve çoklu grup çalışmaları, iletişim oyunları, gramer oyunları, bilgisayar destekli öğretim, beyin fırtınası, boşluk doldurma, sıraya koyma, grup tartışması ve eşleştirme gibi etkinliklerdir.

Öğretmen yönetici rolünü üstlenerek öğrencileri işe koşmalı, onların “dil görevlerini” tam ve doğru yapmaları için bir rehber olmalıdır. Örneğin, öğrenciye bir işin nasıl yapılacağını göstermeli, öğrendiklerini kullanma fırsatı vermeli, etkinliklerini yapmasına yardımcı olmalı ve onları özerk şekilde kullanmasını sağlamalıdır. Bir sorunu çözmenin birden fazla yolu bulunduğunu öğrenciye hatırlatmalı, öğrenciyi daha iyi çözümlere ulaşabilmesi için yüreklendirmeli ve etkinliği yapmayı tamamen öğrenciye bırakmalıdır.

Öğretmen, öğrencinin kendi kendine öğrenmesini sağlamanın yanı sıra iş birliği yaparak öğrenme yetisinin gelişmesini de sağlamalıdır. Bu nedenle çalışmalar küçük gruplarla, bazen de sınıfın tamamının katılımıyla gerçekleştirilmelidir.

Öğretmenler tüm çalışmalarında biçim ve içeriği doğru uygulamak amacıyla;

- Kuralları açıklama ve onlara uyulup uyulmadığını takip etme,
- Kuralları tekrarlamak yerine onların uygulamasını isteme,

- Her kuralın içeriğini öğrencilerle birlikte açıklama ve bu kuralların ne anlama geldiğini onlara kavratma,
- Konuşmaya isteksiz öğrencilere söz verip onları konuşturma,
- Öğrencileri kendilerini geliştirmeye teşvik etme,
- Sözlü ve yazılı çalışmalarda temel sorunları not alma,
- İhtiyaç duyulduğunda sınıfı bu sorunlar üzerine düşünmeye yöneltme sorumluluğunu üstlenmelidir.

Dili öğrenirken veya kullanırken hatalar yapılabilir. Bu durumu göz önünde bulundurmak dil kullanımında ve öğretiminde daha gerçekçi kararlar almaya yardımcı olabilir. Öğrencilerin hata yaparak dili öğrenebilecekleri ve kendilerini geliştirebilecekleri unutulmamalıdır. Bunun için;

- Öğrencilerin hatalarını düzeltebilmeleri için sistemli bir geri bildirim yaklaşımı benimsenmelidir.
- Dil sürçmeleri şeklinde olan yanlışlar göz ardı edilse bile sistematik hatalar kesinlikle düzeltilmelidir.
- Hatalar özellikle iletişimi kesintiye uğrattığında düzeltilmelidir.
- Etkinliğin amacına göre uygun hata düzeltme yöntemi kullanılmalıdır. Örneğin, iki üç dakikalık kesintisiz bir konuşmada öğrencinin konuşmasını keserek hatayı düzeltmek yerine konuşma bitiminde hata ile ilgili geri bildirim verilebilir.
- Öğrencilerin kendi dil kullanımlarını bilinçli bir şekilde izlemesi, yazılı ve sözlü anlatımlarında karşı tarafa vermek istedikleri mesajın istedikleri gibi ulaşım ulaşmadığını kontrol etmeleri ve hatalarının farkına varabilmeleri için kullanılacak stratejiler gösterilmeli ve gerekli yönlendirmeler yapılmalıdır.
- Akran geri bildirimini teşvik edilmelidir.

V. DİL ÖĞRETİMİNDE ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

Dil programlarının uygulanmasında öğrenme öğretme süreçlerini başarılı kılmak amacıyla yararlanılan öğretim yöntem ve teknikleri aşağıda sunulmuştur:

- ❖ **Anlatma yöntemi:** Öğretmen merkezlidir. Öğretimde sözlü anlatıma önem verildiği için anlatmayı gerektiren derslerde “yorumlayıcı“, “açıklayıcı” ve “belirtici” özellikleriyle olumlu olarak kullanılır. Küçük grup çalışmalarında anlatılanların tartışması yaptırılabilir.
- ❖ **Tartışma yöntemi:** Öğretmen öğrenci etkileşimi görülür. Öğrenciler konuyla ilgili düşüncelerini söyleyerek yorum yapabilir. Konu önce küçük gruplar içinde, sonra sınıfta topluca tartışılabilir ve tartışmadan çıkan sonuç özetlenebilir.
- ❖ **Örnek olay yöntemi:** Öğrenci merkezli olan bu yöntemde içinde bir sorun olan örnek bir olay getirilir. Olay; hedefler, ilişkiler ve değerler bakımından değerlendirilir. Tartışma sonunda görüş birliği sağlanan öneriler kaydedilerek bu sonuçlardan nasıl yararlanılacağı üzerinde durulur.
- ❖ **Gösterip yaptırma yöntemi:** Gösteri ile kazandırılması hedeflenen beceriler öğretmen tarafından yapılır ve bunların öğrenci tarafından gerçekleştirilmesi istenir. Bu yöntemde öğretmen, becerileri sırayla ve aşamalı olarak öğretmelidir. Tam öğrenme gerçekleşmeden bir sonraki beceriye geçilmemelidir. Yapılacak işler tahtada akış şeması ile gösterilebilir.

- ❖ **Problem çözme yöntemi:** Hedefe ulaşmada en etkili yöntemdir. Öğrencilerin kalıcı olarak öğrenmelerini sağlar. Bu süreçte problem çözme aşamalarına uyulmalıdır. Sırasıyla problemin farkına varmaları, onu tanımlamaları ve sınırlılıklarını belirlemeleri, derecelendirmeleri, verileri toplayarak onları yorumlamaları, test edip kabul ya da reddetmeleri ve elde edilen sonuçlara göre önerilerde bulunmaları beklenmelidir.
- ❖ **Bireysel çalışma yöntemi:** Öğrencinin kendisinin yaparak, yaşayarak öğrendiği öğrenci merkezli bir öğretim yöntemidir. Öğrenci, ilgi, yetenek ve ihtiyaçlarına göre öğrenme durumunu kendi ayarlar. Bu yöntemi öğrenci kendi başına çalışma yapmak istediği zaman kullanır. Bireysel çalışma yöntemi kullanılırken planlama iyi yapılmalı ve zaman iyi kullanılmalıdır. Öğrenci not olarak ve özet çıkararak çalışabilir.

Dil öğretiminde öğretim yöntemlerinin yanı sıra kullanılacak **grupla öğretim teknikleri** aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- **Beyin fırtınası:** Bir konuya çözüm getirmek amacıyla grup üyelerinin hızla fikirlerini ifade etmesi, bunların analiz edilerek değerlendirilmesidir.
- **Gösteri:** Çoğunlukla öğretmen tarafından gerçekleştirilir. Bazen öğrenciler kendi aralarında da gerçekleştirebilir. Sonuçta ne öğrendikleri ve öğrenilenlerin uygulamasının yapılıp yapılmadığı değerlendirilmelidir.
- **Soru – cevap:** Öğrencilere düşünme ve konuşma alışkanlığı kazandırmak amacıyla en yaygın olarak kullanılan tekniktir. Sınıf içinde etkileşim hem öğretmen – öğrenci hem de öğrenci – öğrenci etkileşimi şeklinde gerçekleşebilir.
- **Rol yapma:** Öğrencinin bilgi sahibi olduğu bir konuda yaratıcı düşüncesini kullanarak kendi duygu ve düşüncelerini farklı bir kişilikte ifade etmesidir. Sınıfta izleyici ve oyuncu etkileşimi kurmak gerekir.
- **Drama:** Öğrencilerin farklı durumlar karşısında nasıl davranacaklarını yaşayarak öğrenmelerini sağlar. Anlama yeteneğini, yaratıcılığı, akıcı konuşmayı ve ifade yeteneğini geliştirir. Bilgilerin etkin kullanılmasını sağlar.
- **Benzetim:** Bu teknikte öğrencilerden bir problemi (olayı) gerçeğe uygun olarak ele almaları ve karar vermeleri için analiz, sentez ve değerlendirme yapmaları beklenir. Öğretmen, bu tekniğin uygulanmasında kendisi de rol alabilir. Öğrencilerin iletişim kurma becerilerini geliştirmeye yardımcı olur.
- **İkili çalışmalar ve grup çalışmaları:** Bu çalışmada sınıftaki öğrenci sayısı önemlidir. Buna göre küçük veya büyük gruplar oluşturulabilir. Bu teknikten ikili çalışma ve soru – cevap tekniği uygulanırken yararlanılabilir. Etkinlik süresinin 20 dakikayı geçmemesi uygun olur. Öğrencilerin etkinliğe eşit süreyle katılımı sağlanmalıdır. Gruplar seçkisiz olarak belirlenmelidir. Ayrıca gruplar oluşturulurken öğrencilerin ilgilerine de dikkat edilmelidir. Sunulardan sonra sorular yöneltilebilir tartışma yaptırılabilir.
- **Eğitsel oyunlar:** Derste konuları ilginç hâle getirmek, derse katılımı az olan ya da hiç olmayan öğrencileri etkinliklere katmak amacıyla öğrenilen bilgilerin pekiştirilerek tekrarı yapılır. Öğretmen oyuna, dersin beş-on dakikasını ayırmalı ve oyunu sürekli kontrol etmelidir.

Yukarıda anlatılanların dışında yapboz, öykü anlatımı, ipuçları ile öyküleme, diyalog yapma ve yaratıcı etkinlikler de yabancı dil öğretiminde yaygın olarak kullanılan grupla öğretim tekniklerindedir.

VI. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrenme öğretme sürecinin ayrılmaz bir parçası olan ölçme değerlendirme, dil becerileri bakımından öğrencilerin zayıf ya da güçlü oldukları alanların keşfedilmesi ve raporlanması, öğretimin planlanması ve geliştirilmesi, öğrencilerin ilerlemelerinin gözlemlenmesi ve onlar hakkında karara varılması amacıyla ilgili bilgilerin toplanması ve sentezlenmesi için yapılan, önceden planlanmış işlemlerdir.

Öğrencilerin öğretim programında hedeflenerek kazandırılmaya çalışılan bilgi ve becerilerinin hangi düzeyde olduğunun belirlenmesi, gelişimin izlenmesi, öğretimin planlanması vb amaçlarla, yapılan ölçme ve değerlendirme çalışmalarında geleneksel ve performans dayalı değerlendirme yaklaşımı beraber kullanılmaktadır. Bu iki yaklaşımda ele alınan ölçme araçları ve değerlendirme yöntemlerinin birlikte ve dengeli olarak kullanılması öğrenci profili hakkında geçerli ve güvenilir veri toplanmasını sağlayacaktır. Hangi yaklaşımın kullanılacağı ise program kazanımlarına (bilişsel, duyuşsal ya da psikomotor) ve değerlendirmenin hangi amaçla yapıldığına (not verme, izleme vb) bağlı olarak belirlenmektedir.

A. Geleneksel Değerlendirme Yaklaşımı

Geleneksel değerlendirme, sonuca dayalı değerlendirme olarak da adlandırılmaktadır. Bu değerlendirme yaklaşımı ağırlıklı olarak bilişsel becerilere dayalı kazanımların ölçülmesinde kullanılmaktadır. Geleneksel yaklaşımda kullanılan ölçme araçları doğru / yanlış, eşleştirme, boşluk doldurma, kısa cevaplı yazılı, uzun cevaplı yazılı ve çoktan seçmeli soru türlerinden oluşmaktadır. Hangi soru türünün kullanılacağı öğretim programı kazanımlarının bilişsel beceri seviyesine bağlı olarak belirlenir. Program kazanımları hatırlama düzeyinde ise doğru / yanlış, eşleştirme, boşluk doldurma vb. soru türleri tercih edilebilir. Kısa cevaplı yazılı, uzun cevaplı yazılı ve çoktan seçmeli sorular ise hatırlama düzeyinden üst düzeye kadar uzanan kazanımların ölçülmesinde kullanılabilir. Geleneksel değerlendirme yaklaşımında kullanılan değerlendirme yöntemleri; öğrencilerin ne bildiği, program kazanımlarını edinip edinmediği, öğretimin etkililiği, sınıf düzeyinin ne olduğu hakkında fikir verir. Başka bir ifade ile değerlendirme, genel olarak sonuca dayalı öğrenmeyi belirlemek, öğrencinin okuldaki ilerlemesi hakkında ailelere ve öğrencilere bilgi sağlamak, öğrenmelerin düzeyi hakkında karar vermek amaçlı yapılmaktadır. Örneğin, öğretmenin iki hafta süren ünite sonunda, öğrencilerin o ünite hakkında ne öğrendiklerini belirlemek için iki haftalık ünitenin kazanımlarına yönelik bir sınav hazırlaması ve öğrencilere uygulayarak, onlara not vererek başarıları hakkında yargıda bulunması tipik geleneksel değerlendirme yaklaşımına örnek olarak gösterilebilir.

Öğrencinin dört dil becerisine ilişkin edinimlerin ne oranda gerçekleştiğinin tespitinde, başka bir deyişle öğretim programında hedeflenen kazanımların öğrenci tarafından edinilip edinilmediği veya edinme düzeylerinin belirlenmesinde, geleneksel yaklaşımdan yararlanılabilir. Örneğin, öğretim programında yer alan kazanım “Okuduğu ya da dinlediği metni anlar.” vb. şekilde olduğunda anlama becerisinin ne oranda gerçekleştiğinin belirlenmesi için öğrenciye günlük yaşamda karşılaşılabilecek konulara değinen, yaş grubuna göre uzun ya da kısa bir metin verilebilir ya da dinletilebilir ve metne ilişkin kısa cevaplı, boşluk doldurma, çoktan seçmeli, doğru yanlış veya açık uçlu gibi farklı soru türleri kullanılarak, öğrencinin ilgili metne ilişkin kavrama düzeyi ölçülebilir.

Örnek (Adıgece):

тхылъым феджэу упщ1эхэм ж1эуап уефт.

1- Тхылъыр хэт зытхар?

2- Гулиз дэнэ щыпсор?

3- Гулиз.....

А-)13(пшык1ушым) етщ

В-)Нэмыцэ

С-)Жан / Лэжэрэй

4- Дэтхэнэра

Пэж пэжкъым

А-) Хьэк1экхъуэк1э

0 0

В-)Тхылък1э зэпсэльэн ныбжэгъу къельыхъуэ

0 0

С-) Германием шопсэу

0 0

Benzer soru türleri yazma ve dil bilgisi alanlarına ilişkin bilgi ve becerilerin değerlendirilmesinde etkili şekilde kullanılabilir.

Йльабжэм псалъэхэм хэт щ1ып1э нэщ1хэм хуэфажэ псалъэхэр йвгъувэ (е / рэ)

1- Герд..... Сабинэ..... кином к1уахэщ

2- Уэ ... гъуазк1э полицэ узэрыхуейр?

3- Щ1акхъуэ..... шэ..... къэпщэхуну усхуейр?

4-..... шыпхъу дэльху уи1эр?

Örnek (Abazaca):

Асалам шэкэы шэагъхъа атак кашэца

1- Асалам шэкэы зқыда?

2- Гэлиз дабанхой?

3- Гэлиз....

А-Жэаха (13) шыкэса лхыцуеит

В-Алмания

С-Даашьазом

4- Руа ииашоу/иашам

Гэлиз....

Ииашоу / ииашам

А-Агъстэы

0 0

В-Асалам шэкэыла ақыза дылтахэуп

0 0

С-Алмания дынхоит

0 0

Benzer soru türleri yazma ve dil bilgisi alanlarına ilişkin bilgi ve becerilerin değerlendirilmesinde etkili şekilde kullanılabilir.

Цакатэи ахэоукэа рыбжьара иахътацэу(и/аха/ма/мамзар) аидхэалагакэа ркынтэ иманшэалоу икэшэыргыл

- 1- Алхас.... Сымреи акино ахь ицеит
- 2- Уара ашәахәаҗыс.....Аҗырҗыс уҗалар уҗахәума?
- 3- Амҗал.....Ахш ааухәома?
- 4- Уаишьа-уахьшьа ихәычы-лхәычы дыҗхаума?.....дҗоума?

Hazırlanan yazılı sınavlarda üst düzey bilişsel becerilerin ölçülmesine çalışılmalı, ağırlıklı olarak yapılandırılmış ve yarı yapılandırılmış klasik soru türlerine yer verilmelidir. Öğrenci edinimlerine ilişkin bilgi ve becerilerin, eleştirel düşünme, yorumlama yapma ve çıkarımda bulunma gibi üst düzey zihinsel süreçler olarak organize edilmiş şekilde bir bütünlük içinde ölçülmesi ve değerlendirilmesinde geleneksel yaklaşımı tek başına yeterli olmayabilir. Bu durumda performansa dayalı değerlendirme yaklaşımının geleneksel değerlendirme yaklaşımını destekler nitelikte kullanılması, öğrenci performansının değerlendirilmesine daha yeterli bir doküman sağlayacaktır.

B. Performansa Dayalı Değerlendirme Yaklaşımı

Performansa dayalı değerlendirme, öğrencilerin bireysel farklılıklarını göz önüne alarak, onların bilgi ve becerilerini gerçek yaşama aktarmalarını sağlayacak görevlerle ölçülmeli ve değerlendirilmelidir. Performansa dayalı değerlendirme üst düzey düşünme becerilerini kullanmayı gerektiren gerçek yaşamla ilişkili problemleri çözmeye yardımcı olur. Bu değerlendirme yaklaşımında öğrencilerden birden fazla kazanımı içeren ve beceriyi gerektiren bir görevi gerçekleştirmeleri ya da bir ürün oluşturmaları istenir. Görev, gözlenebilen bir performans veya somut bir ürünle sonuçlanmaktadır. Bu değerlendirme yaklaşımı, yapılandırıcı değerlendirmelere imkân sağlar, yazılı sınavlarla değerlendirilemeyecek tutum ve becerileri içeren birçok öğrenim kazanımının değerlendirilmesi için çeşitli ölçme araçlarının kullanımını sağlar. Öğrenmenin duyuşsal, sosyal (grup çalışmalarında iş birliği yapma, sosyal etkileşimde bulunma, çatışma yönetimi, başkalarının fikirlerine saygılı olma, sorumluluk alma vb.), üst bilişsel (kendi öğrenmeleri hakkında düşünme, göreve kendinden bir şeyler katma, öz değerlendirme vb.) özelliklerinin gelişiminde de etkili olur.

Performansa dayalı değerlendirmelerde görevlerin, geleneksel ölçme ve değerlendirme yaklaşımında olduğu gibi tek bir doğru cevabı yoktur. Görevin birden çok cevabı olabilmektedir. Bu nedenle performansa dayalı değerlendirme yapılırken, görev / ödev iyi tanımlanmış ölçütlere sahip, dereceli puanlama anahtarları (rubric) ile değerlendirilmelidir. Performansı ortaya koymaya dayalı görevlerin / ödevlerin değerlendirilmesinde, öğrencilerin kendilerinden ne beklenildiğini bilip ona göre çalışmalarını biçimlendirmeleri amacıyla, bu ödevler öğrencilere dereceli puanlama anahtarı ile birlikte verilmelidir.

Performansa dayalı değerlendirme için en çok kullanılan araçlar; performans görevleri, projeler ve öğrenci ürün dosyalarıdır. Performansa dayalı değerlendirme yaklaşımına ilişkin araçlarının hazırlanması iki aşamada gerçekleşir. Birinci aşamada ölçme aracı hazırlanır, ikinci aşamada değerlendirme yönteminde ele alınacak kriterler, ölçütler, puanlama, nota dönüştürme ve karar verme durumuna ilişkin açıklamalar bulunur. Aşağıda performans görevlerine ilişkin bir çalışma örneği verilmiştir.

1. Performans Görevleri

Öğrencilerin kazanmaları hedeflenen bilgi ve becerilerini gerçek yaşamdakine benzer durumlarda uygulayabilme yeteneklerini değerlendirmek için tasarlanan görevlerdir. Bunlar sürecin ya da ürünün değerlendirilmesini sağlayan, önceden belirlenmiş ölçütlere göre değerlendirilen öğrenme ve değerlendirme etkinlikleridir.

Performans görevi geliştirirken izlenmesi gereken adımlar aşağıda sunulmuştur:

a. Ölçülmesi hedeflenen kazanım ya da kazanımların belirlenmesi: Performans görevi tek bir kazanımın ölçülmesinde kullanılabilirdi gibi birden fazla kazanımın ölçülmesinde de kullanılabilir. Görevin çok sayıda kazanımı kapsamaması ve diğer disiplin alanlarıyla ilişkilendirme imkânı sağlanması tercih edilmelidir.

b. Görevin içeriğinin belirlenmesi: Ölçülmesi hedeflenen kazanım ya da kazanımlar belirlendikten sonra bu kazanımların içerdiği bilgi ve becerileri kapsayan bir görev tasarlanır. Görev tasarlanırken bu görevin birden fazla kazanımı içermesine, diğer disiplinlerle/ derslerle de ilgili olmasına, öğrenciyi değerlendirirken ona bir şeyler öğretmesine, gerçek yaşamla ilişkili olmasına, gözlemlenebilir olmasına ve sonunda elle tutulur bir ürün ortaya çıkmasına dikkat edilmelidir.

c. Beklenen performans ve ürünün tanımlanması: Bu bölüm belirlenirken verilen görevde öğrencilerden neler yapmalarının beklendiği, görevin tam olarak tamamlanma göstergelerinin neler olduğu ve bu görevin çıktıları tanımlanır.

ç. Görevin tamamlanma süresinin belirlenmesi: Performans görevinin ne kadar süre içinde tamamlanacağı görevin içeriğine, beklenen performansa, sınıf seviyesine ve sınıf koşullarına bağlı olarak belirlenebilir. Görev, bir ders saatinde tamamlanabileceği gibi, ön hazırlık gerektiren görevler için bu süre iki hafta ya da daha uzun olabilir. Ön hazırlık çalışmaları (araştırma yapma, malzemelerin hazırlanması vb.) evde tamamlansa da görevin son hâlinin sınıf ortamında ve öğretmenin gözleminde verilmesine dikkat edilmelidir. Performans görevleri ev ödevi şeklinde algılanmamalıdır. Örneğin, değerlendirilmek istenilen kazanım “Vurgu ve tonlamalara dikkat ederek okur.” şeklinde ise bu görevin ev ödevi olarak verilmesine gerek yoktur. Öğrencilerin sınıf içinde yeni öğrendikleri bir paragraf ya da diyalogu sesli okumalarının istenmesi de bir performans görevi olarak değerlendirilebilir. Bu durumda sınıf mevcuduna bağlı olarak görevin süresi bir ya da iki ders saati olacaktır. Tüm öğrencilerin aynı zamanda aynı paragraf ya da diyalogu okuyarak değerlendirilmesi zorunlu değildir. Bu durumda öğrencilerin bir bölümü farklı zamanlarda da değerlendirilebileceğinden görevin süresi sınıf mevcuduna göre değişiklik gösterecektir.

d. Görevin değerlendirilmesinde kullanılacak aracın belirlenmesi: Performans görevlerinin değerlendirilmesinde ölçülmesi hedeflenen kazanıma, görevin içeriğine ve beklenen performanstaki tanımlamalara uygun olarak hazırlanmış ölçütlerden oluşturulan analitik dereceli puanlama anahtarının kullanılması tavsiye edilmektedir. Ancak iyi şekilde hazırlanmış derecelendirme ölçekleri de performans görevlerinin değerlendirilmesinde kullanılabilir.

e. Görevin öğrencilere sunulması: Performans görevinin nasıl yapılacağı konusunda öğrencilere yol göstermesi amacıyla yönergelerden oluşan bir açıklama sunulmalıdır. Ancak, performans görevleri ders işlenişi sırasında verilen ve hazırlanan ölçütlere göre değerlendirilebilecek çalışmalarda olabileceğinden sadece içerik te ders işlenişi sırasında öğrencilere sözlü olarak aktarılabilir. Bu durumda görevin konusu, uygulama tarihi, ölçütlerin yazıldığı ve öğrenci performansının değerlendirildiği form üzerine yazılabilir.

PERFORMANS GÖREVİ ÖRNEĞİ: KARAKTERLER

İçerik : Bir karakter hakkında Adıgece/Abazaca hikâye yazma ve düzgün telaffuzla hikayesini okuyabilme

Kazanımlar :

1. Bir kişiyi tanıtan kısa metinler yazar.
2. Basit cümlelerle, konuya uygun kelime ve bağlaçları kullanarak bir metin oluşturur.
3. Olayları oluş sırasına göre anlatır.
4. Düzgün el yazısı kullanır.
5. Yazılı bir metni doğru telaffuz ve vurgu ile sesli okuyabilir.

Beklenen Performans :

- Bir karakter seçme
- 200 kelimelik, hikayenin konusu ile ilgili öğrenilen kelimeleri ve derste öğrendiği bağlaçları kullanarak, düzgün el yazısı ile hikâye yazma
- Yazdığı hikâyeyi doğru telaffuz ve vurgu ile akıcı olarak okuma

Süre : 2 hafta

Değerlendirme : Derecelendirme Ölçeği

Sevgili öğrenciler;

Bu görevde sizden beklenen seçtiğiniz bir karakter hakkında Adıgece/Abazaca kısa bir hikâye yazmanızdır. Görevinizi yerine getirirken aşağıdaki adımları takip etmeniz sizlere kolaylık sağlayacaktır:

1. Aşağıda resimleri verilen karakterlerden bir tanesini seçiniz.
<http://home.freeuk.net/elloughton13/vti/bin/shtml.dll/characte.ht>
2. Seçtiğiniz karakteri ve onun yaşadığı bir olayı vb. anlatan kısa bir hikâye yazınız.
3. Hikâyenize uygun bir başlık koyunuz.
4. Hikâyenizde öğrendiğiniz kelime, bağlaç ve kelime gruplarına yer vermeyi unutmayınız.
5. Hikâyenizi belirtilen tarihte sınıf arkadaşlarınıza sesli olarak okuyunuz.

Derecelendirme Ölçeği (Karakterler)

Öğrencilerinizin bu görevdeki performanslarını değerlendirmeniz için puan değerleri ve değerlendirme ölçütleri aşağıda sunulmuştur. Performans görevi ve değerlendirme ölçütleri örnek olarak hazırlanmıştır. Görevi veriş şekliniz, sınıf mevcudunuz, çevre ve sınıf koşulları vb. etmenlere göre görevi ve değerlendirme ölçütlerini uygun şekilde düzenleyebilirsiniz.

Puan Değerleri

4-Mükemmel: Öğrenci seçtiği karakterle ilgili, 200 kelimelik bir hikayeyi, hiç yanlış yapmadan, hikayenin konusu ile ilgili öğrendiği kelimeleri ve derste öğrendiği bağlaçları kullanarak, çok okunaklı bir el yazısı ile yazdıysa, zamanında teslim ettiyse ve okurken hiç telaffuz ve vurgu hatası yapmadıysa 4 puan veriniz.

3-İyi: Öğrenci 170-200 kelimelik bir hikayeyi, çok az dilbilgisi hatası ile, hikayenin konusu ile ilgili öğrendiği kelimelerin ve derste öğrendiği bağlaçların bir kısmını kullanarak, okunaklı bir el yazısı ile yazdıysa, zamanında teslim ettiyse ve okurken anlamayı bozmayacak bazı telaffuz ve vurgu hataları yaptıysa 3 puan veriniz.

2-Orta: Öğrenci 150-200 kelimelik bir hikayeyi, akıcı okumayı zorlaştıracak kadar dilbilgisi hatası ile, hikayenin konusu ile ilgili öğrendiği kelimeleri ve derste öğrendiği bağlaçları kısıtlı sayıda kullanarak, okuması biraz zor bir el yazısı ile yazdıysa, ödevini zamanında teslim ettiyse, dinlerken anlamayı bozacak bir kaç telaffuz ve vurgu hatası yaptıysa 2 puan veriniz.

1-Geliştirilmesi gerekli: Öğrenci 150'den az kelimelik bir hikayeyi, akıcı okumayı epey zorlaştıracak kadar dilbilgisi hatası ile, hikayenin konusu ile ilgili kelimeleri ve derste öğrendiği bağlaçları kısıtlı sayıda kullanarak, okuması zor bir el yazısı ile yazdıysa, ödevini zamanında teslim etmediyse, dinlerken anlamayı oldukça zorlaştıracak telaffuz ve vurgu hatası yaptıysa 1 puan veriniz.

Değerlendirme: Öğrenciler ilgili ölçütten 1 puan almışlarsa öğrenciler tarafından bu ölçütte belirtilen becerinin yeterli düzeyde kazanılmadığı sonucuna ulaşılmalıdır. Bu becerinin neden yeteri düzeyde gerçekleşmediği araştırılmalı, gerekli önlemler alınarak bu becerinin kazandırılmasına ilişkin daha farklı etkinlikler tasarlanmalı ve farklı öğretim yöntemleri kullanılmalıdır.

Öğrenciler ilgili ölçütten 3 ya da 2 puan almışlarsa öğrencilerin sahip oldukları bu beceriyi daha da geliştirmelerine olanak sağlayacak alternatif etkinlikler düzenlenmelidir. Öğrenciler ilgili ölçütten 4 puan almışlarsa öğrencilerin sahip oldukları beceri seviyesini daha da arttıracak etkinlikler düzenlenmeli ve çalışmalar verilmelidir.

Öğrenci No:				
Hikaye Yazma (Kazanım 1-4)				
1. Hikâyenin konusu ile ilgili öğrenilen farklı kelime ve kelime gruplarının kullanımı				
2. Hikâyede bağlaçların doğru ve yerinde kullanımı				
3. Yazım yanlışlarının olmaması				
4. El yazısının anlaşılır olması				
5. Hikâyenin yaratıcı ve özgünlüğü				
Hikaye Okuma (Kazanım 5)				
6. Kelimelerin doğru telaffuz edilmesi				
7. Vurgu ve tonlamalara dikkat ederek okuma				
8. Akıcı şekilde okuma				

2. Değerlendirme Araçları

Sadece performans görevi verilerek performansa dayalı değerlendirme yapmak mümkün değildir. Performans görevi sırasında öğrencilerin göstermiş oldukları performansı ve ortaya koydukları ürünü değerlendirmek amacıyla önceden hazırlanan bir değerlendirme aracının kullanılması performansa dayalı değerlendirme yapmak için gerekli ve zorunludur. Değerlendirme formunda yer alan ölçütler kazanımda belirtilen bilgi ve becerilere, performans görevinin içeriğine, beklenen performansa ve varsa görevin sunumu sırasında öğrenciden beklenildiği belirtilen yönergelere bağlı olarak belirlenmelidir. Ölçüt sayısı verilen görevin gerektirdiği bilgi ve becerilere göre belirlenir.

Derecelendirme ölçeği: Öğrencinin belirlenen ölçütlere göre ne oranda performans gösterdiğini belirlemek için kullanılmaktadır. Bunlar öğrencinin performansına not vermek amacıyla da kullanılabilir. Ancak performans hakkında ayrıntılı bilgi sağlamamaktadırlar, bu nedenle performansa dayalı değerlendirme yapabilmek için performans görevlerinin analitik dereceli puanlama anahtarı kullanılarak değerlendirilmesi tavsiye edilmektedir.

Örnek

Derecelendirme ölçeğinin hazırlanmasına görevin içeriğini de dikkate almak kaydıyla beklenen performansta belirtilen hususlar ele alınarak ölçütlerin hazırlanması ile başlanmalıdır.

	4 Mükemmel	3 İyi	2 Orta	1 Geliştirilmesi Gerekli
Grup Çalışması				
1. Grubuyla uyum içinde çalışma				
2. Kendi üstüne düşen görevleri eksiksiz olarak yerine getirme				
3. Grup çalışması sırasında fikir ve düşüncelerini rahatlıkla ifade etme				
4. Farklı fikir ve görüşlere saygılı şekilde tepki verme				
Kimlik Kartı				
5. Kimlik kartında yer alan bilgileri doğru şekilde doldurma				
6. Kelimeleri tam ve doğru şekilde yazma				
Afiş				
7. Grup üyelerinin hazırlanan kimlik kartlarını bir araya getirme şekli				
8. Afişin yaratıcı ve özgünlüğü				
9. Afişin hazırlanmasında malzemelerin kullanımı				

Dikkat edileceği üzere performans görevi kazanımda belirtilen bilgi ve becerilerin yanı sıra grup çalışması, yaratıcı düşünme gibi becerilerin de gözlemlenmesini gerektirmektedir. Bu nedenle ölçütler yazılırken öğretim programlarının genel amaçlarında yer alan bu becerilerin ölçülmesi için gerekli ölçütlere de yer verilmelidir. Performans dereceleri belirlenirken rakam değerleri (4, 3, 2, 1) kullanılabileceği gibi performans tanımlayıcıları da (mükemmel, iyi, orta, geliştirilmesi gerekli) kullanılabilir.

Formdan Alınan Puanın Nota Dönüştürülmesi

Formda ekleme ya da çıkarılma yapılmazsa toplam 9 ölçüt bulunmaktadır. Öğrencinin bir ölçütten alabileceği en yüksek puan ise 4'tür. Ölçüt sayısı ve en yüksek performans düzeyi çarpılarak öğrencinin bu formun genelinden alabileceği puan değeri hesaplanmış olur: $9 \times 4 = 36$. Örneğin, bir öğrenci bu formdan 20 puan almış olsun. Bu puanın 100'lük not sistemindeki değerinin hesaplanması için basit bir orantı kurularak 36 üzerinden 20 puan alan bir öğrencinin 100 üzerinden kaç puan alacağı hesaplanır: $100 \times 20 / 36 = 56$ 'dır.

3. Ürün Dosyası (Portfolyo)

Öğrenci ürün dosyası, öğrencinin bir ya da birkaç alandaki çalışmalarını, harcadığı çabayı, geçirdiği evreleri gösteren, öğrencinin ürünlerinin bir araya getirilmesi ile oluşturulan dosyadır. Öğrencinin sınıf içi etkinlikler sırasında yaptığı çalışmalarından, hazırladığı performans görevlerinden, proje çalışmalarından, beğendiği ve performansını yansıttığına inandıklarını seçmesi sonucunda oluşan öğrenci ürün dosyası, aynı zamanda hem öğretmen hem de öğrenci için bir değerlendirme aracıdır.

Ürün dosyaları birçok amaç için kullanılabilir. Bunlar;

- Öğrencilerin tipik performanslarının kaydedilerek gelecek yıllarda öğretmenlere veri sağlamak,

- Öğrencinin gelişimini kanıtlarla daha sağlıklı izlemek,
- Ailelere öğrencinin performansını gösteren örnekler sunmak ve aileyi öğrencinin eğitimine katmak,
- Öğrencinin öz disiplin ve sorumluluk bilincini geliştirmek ve öğrenciye kendi kendini değerlendirme becerisi kazandırmak,
- Bir konu alanında iyi bir performans meydana geldiğinde, öğrencileri bu performans hakkındaki düşüncelerle teşvik etmek, güdülemek,
- Öğretim programında gelişmeye ihtiyaç olan alanları belirlemek,
- Öğrencileri değerlendirmek olarak sıralanabilir.

4. Proje

Öğrencilerin grup hâlinde veya bireysel olarak istedikleri bir alanda konuda inceleme, araştırma ve yorum yapma, görüş geliştirme, yeni bilgilere ulaşma, özgün düşünce üretme ve çıkarımlarda bulunma amacıyla ders öğretmeni rehberliğinde yapacakları çalışmalardır. Projeler, öğrencilerin bireysel olarak ya da grup içinde bazı görevleri yerine getirmelerine olanak sunar. Projeler, yönergeler ve puanlama standartları gerektirir. Projeler hazırlanırken performans görevlerinin hazırlanmasındaki adımlar takip edilir. Değerlendirilmesi ise tıpkı performans görevlerinde olduğu gibi dereceli puanlama anahtarı ya da derecelendirme ölçekleri kullanılarak yapılmalıdır. Projelerin içeriği performans görevleri ile kıyaslandığında daha geniş kapsamlıdır. Mümkün olduğunca bir yıla yayılan kazanımları içerisine almalı ve diğer disiplinlerle (sosyal bilgiler, matematik vb.) ilişki kurulmalıdır. Projeler bilimsel düşünme becerilerinin gelişmesine katkıda bulunacak şekilde tasarlanmalıdır. Projeler bir yarı yılı veya iki yarı yılı kapsayabilecek şekilde verilebilir. Bir öğretim yılını kapsayan projelerin belli basamakları süreç içinde kontrol edilmeli ve değerlendirilmelidir. Bu tür projelerin konuları seçilirken bir yıl içinde öğrencilere kazandırılması hedeflenen bilgi ve becerileri de kapsayabilir. Başka bir deyişle, projenin verildiği tarihte projede yer alan kazanımlardan bazıları işlenmemiş olabilir. Her kazanımın işlenişi sırasında projenin belirli bir adımı tamamlatılmalı ve değerlendirilmelidir.

Proje Örneği

İçerik : Doğa ve çevre konulu, Adıgece/Abazaca bir broşür hazırlama ve kısa bir sunum ile tanıtma

Kazanımlar :

1. İnternet ve diğer yazılı kaynakları kullanarak bir konu hakkında araştırma yapar.
2. Bir konu hakkında araştırma yaparken elde ettiği bilgileri konunun alt başlıkları halinde sınıflandırabilir.
3. Araştırma yapmak amacı ile internet kullanabilir.
4. Bir konu ile ilgili bilgileri kullanarak bir broşür hazırlayabilir.
5. Broşür hazırlamak amacı ile bilgisayar programları (Power Point, Word, WordArt, Paint gibi) kullanabilir.
6. Yazım kurallarını doğru kullanabilir.
7. Bağlaçları ve kelimeleri doğru kullanabilir.
8. Bir konu hakkında bilgilendirme metni yazabilir.
9. Kelimeleri doğru telaffuz ederek, doğru vurgu ve tonlama ile, dinleyicilerle göz teması kurarak, sesini doğru kullanarak, kendine öz güvenli bir duruşla kısa bir sunum yapabilir.

Beklenen Performans:

- Bir çalışma planı hazırlayarak her performans için son tarihler belirlemek
- Çevredeki doğa güzellikleri ve canlılar hakkında ilgi çekici bilgi bulmak

- Bu bilgileri resimler, fotoğraflar ya da kendi çizeceği resimler ile anlatmak
- Çeşitli çizim ve yazım programlarını kullanarak, topladığı bilgi ve görselleri uygun şekilde bir araya getiren, etkileyici bir broşür hazırlamak
- Broşürünü tanıtan kısa bir sunu hazırlamak

Süre : 4 ay

Değerlendirme : Derecelendirme Ölçeği

Proje İçin Değerlendirme Formu Açıklamaları (Doğa ve Çevre)

Öğrencilerinizin bu projedeki performanslarını değerlendirmeniz için puan değerleri ve değerlendirme ölçütleri aşağıda sunulmuştur. Proje ve değerlendirme ölçütleri örnek olarak hazırlanmıştır. Görevi ve değerlendirme ölçütlerini projeyi veriş şeklinize, sınıf mevcudunuza, çevre ve sınıf koşullarına vb. etmenlere göre uygun şekilde düzenleyebilirsiniz.

Puan Değerlerine İlişkin Açıklamalar

Çalışma Planı

- 4:** Belirtilen son tarihlere uyulduysa
3: Her performans için belirtilen son tarihlerden en az birine 1-3 gün uyulmadıysa
2: Her performans için belirtilen son tarihlerden en az birine 4-7 gün uyulmadıysa
1: Her performans için belirtilen son tarihlerden en az birine 8 ve daha fazla gün uyulmadıysa

Broşürde Kullanılan Metinler

- 4:** Doğa ve çevre ile ilgili kelimeleri, kelime gruplarını doğru kullandıysa, öğrendiği bağlaçları yerinde kullandıysa, dilbilgisi hatası hiç yapmadıysa, bilgiyi anlaşılır alt başlıklar altında anlaşılır olarak verdiyse, yazım kurallarına tamamen uyduysa, konuyu ilgi çekici bilgilerle zenginleştirdiyse
3: Ölçülen alt kriterde anlamı ve akıcılığı çok etkilemeyecek oranda hatanın/eksikliğin olması
2: Ölçülen alt kriterde anlamı ve akıcılığı zorlayacak oranda hatanın/eksikliğin olması
1: Ölçülen alt kriterde anlamı ve akıcılığı tamamen zorlayacak oranda hatanın/eksikliğin olması

Sunum

- 4:** Kendinden emin (diğer alt kriterlere göre derecesi belirlenir), doğru telaffuz, vurgu ve tonlama ile, dinleyicilerle göz teması kurarak, sesinin herkes tarafından duyulacağı şekilde broşürünü tanıtmaya
3: Ölçülen alt kriterde anlamı ve akıcılığı çok etkilemeyecek oranda hatanın/eksikliğin olması (örn: göz temasının sadece öğretmenle ve belli bir kaç öğrenci ile kurulması, bazı kelimeleri yanlış telaffuz etmesi, bir kaç cümleyi ve kelimeyi yanlış vurgu ve tonlama ile söylenmesi, sesin sınıfın çoğunluğu tarafından duyulması)
2: Ölçülen alt kriterde anlamı ve akıcılığı zorlayacak oranda hatanın/eksikliğin olması (örn: göz temasının çok az, bir kaç defa kurulması, anlamı zorlaştıracak oranda kelimenin yanlış telaffuz edilmesi, anlamı ve akıcılığı zorlaştıracak oranda cümle ve kelimenin yanlış vurgu ve tonlama ile söylenmesi, sesin sınıfın yarısı kadar tarafından rahat duyulması)
1: Ölçülen alt kriterde anlamı ve akıcılığı tamamen zorlayacak oranda hatanın/eksikliğin olması (örn: göz temasının neredeyse hiç kurulmadan çoğunlukla metne bakılması, anlamı tamamen zorlaştıracak/anlamayı engelleyecek oranda kelimenin yanlış telaffuz edilmesi, anlamı ve akıcılığı engelleyecek oranda cümle ve kelimenin yanlış vurgu ve tonlama ile söylenmesi, sesin ancak en ön sıralarda oturanlar tarafından rahat duyulması)

Derecelendirme Ölçeği (Doğa ve Çevre)

Aşağıda verilen ölçütleri öğrencilerinizin ne oranda gerçekleştirdiklerini ilgili sütuna uygun gördüğünüz puan değerini yazarak değerlendiriniz.

ÇALIŞMA PLANI				
1. Hazırladığı çalışma planında belirtilen tarihlere uyması				
BROŞÜRDE KULLANILAN METİNLER				
2. Doğa ve çevre ile ilgili kelime ve kelime gruplarını doğru kullanma				
3. Dilbilgisi doğru cümleler kurma				
4. Öğrendiği bağlaçları yerinde kullanma				
5. Bilginin anlaşılabilirliği (alt başlıklar ve alt başlıklarla ilgili yeterli bilgi kullanımı)				
6. Yazım kurallarına uyma				
7. Bilginin ilgi çekiciliği				
BROŞÜR				
8. Broşürde kullanılan görseller ve yazıların birbirleriyle tutarlılığı				
9. Anlaşılır ve okunaklı yazı karakterlerinin kullanımı				
10. Ana konu ve alt başlıkların ayırt edilebilmesi				
11. Broşürün yaratıcılığı ve özgünlüğü				
SUNUM				
12. Kendinden emin konuşma				
13. Kelimeleri doğru telaffuz etme				
14. Vurgu ve tonlamaya dikkat ederek konuşma				
15. Dinleyicilerle göz teması kurma				
16. Sesin herkes tarafından duyulması				

Formdan Alınan Puanın 100'lük Puana Dönüştürülmesi

Formda toplam 16 ölçüt bulunmaktadır. Öğrencinin bu formdaki her bir ölçütten alabileceği en yüksek puan değeri ise 4'tür. Öğrenci bu formdan toplam $23 \times 4 = 64$ puan alabilir. Öğrencinin 100 üzerinden alacağı puanın belirlenmesi için öğrenci 64 üzerinden X kadar puan aldıysa 100 üzerinden kaç puan alır şeklinde basit bir orantı kurularak 100 üzerinden kaç puan aldığı belirlenebilir. Örneğin, bir öğrenci 64 üzerinden 52 puan almış olsun. Bu durumda öğrenci 100 üzerinden toplam,

$$\begin{array}{r} 64 \\ 100 \end{array} \quad \begin{array}{r} 54 \\ X \end{array}$$

X = 84,3: Öğrencinin bu projeden 100 üzerinden almış olduğu puan 84 olur.

5. Öz Değerlendirme

Öz değerlendirme, öğrencilerin kendi öğrenmelerini ve ilerlemelerini değerlendirmelerine imkân sağlayan ölçme aracıdır. Öğrencilerin kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu alarak, zayıf ve güçlü oldukları becerileri ya da alanları belirlemelerini sağlar. Öz değerlendirme sözlü olarak yapılabileceği gibi, derecelendirme ölçekleri ya da açık uçlu sorular sorularak da yapılabilir.

C. Dil becerilerinin ölçülmesi (Kaynak: TTKB, 2011 yılı onaylı İlköğretim Kurumları 4-8. Sınıflar Almanca Dersi Öğretim Programı'ndan faydalanılmıştır.)

Dil programları öğrencilerin diğer öğrenme alanlarındaki bilgi, beceri ve yeterliliklerinin

gelişiminde ve güçlenmesinde de önemli bir yer tutmaktadır. Dil programları ile öğrencilere kazandırılması hedeflenen dinleme, okuma, konuşma, yazma ve görsel okuma becerileri öğrencilerin diğer öğrenme alanlarındaki başarılarının yanı sıra iletişim kurma ve sosyal iletişimde bulunma gibi becerilerinin de gelişmesinde etkili olmaktadır. Dil aracılığıyla iletişimdeki dört temel beceri, anlama (dinleme ve okuma) ve anlatma (konuşma ve yazma) olarak iki gruba ayrılır. Bu dört beceri dikkatli bir şekilde birleştirilmeli, olabildiğince fazla iletişimsel görevleri yerine getirmede kullanılmalıdır. Dil becerilerinin kullanımında ve yapıya ilişkin dilsel öğelerin seçiminde iletişim ortamının getirdiği bağlamsal özellikler; iletişimin amacı, iletişimin gerçekleştiği yer ve zaman, iletişimde bulunan kişiler arasındaki ilişkiler gözetilmeli, toplumsal bağlama uygun düşecek dil kullanımları ile iletişimsel işlevler yerine getirilebilmelidir. Bu anlamda ölçme ve değerlendirme sürecinde edimsel yetiyi de gözeterek şekilde sadece kullanılan yapıların doğruluğu değil, toplumsal bağlama uygunluğu da göz önünde bulundurulmalıdır. Ölçme aracını hazırlayan kişi için gerçek yaşamdaki dili kullanma becerisiyle doğrudan ilişkili görünen test soru çeşitleri üzerinde odaklanmak önemlidir. Örneğin, anlama becerisini ölçerken metinle ilgili soruları yanıtlama tekniği; anlatma becerisini ölçerken de hikâye anlatma ya da geleneksel kompozisyonların yerine mektup yazma, rapor hazırlama ya da mesaj yazılı anlatım türleri tercih edilmelidir.

- **Dil öğelerinin ölçülmesi:** Dil bilgisi bir dilin yapısı, kuralları ve işleyişi ile ilgilidir. Dolayısıyla dilden ayrı bir birim gibi düşünülemez. Dil bilgisi dil becerilerinden ayrı olarak ele alınmamalı, dil becerileri ile birlikte değerlendirilmelidir. Dil becerilerinin yanında dil bilgisi, kelime bilgisi (anlam ve işlev) ve ses bilgisi (vurgu ve tonlama) gibi dil öğelerinin de ölçülmesi de büyük önem taşımaktadır.
- **Dil bilgisi ve kullanımının ölçülmesi:** Öğrencinin uygun dil bilgisi yapılarını tanıması ve uygun yapıyı kullanabilme becerisini ölçer. Genellikle dil bilgisi testleri doğru dil bilgisi yapısını tanımlama ve üretme yeteneğini ölçmekte, anlamı açıklamadaki dil bilgisi yeteneğini ölçmemektedir. İletişimsel yaklaşımın önem kazanmasıyla dil bilgisinin yeri değişmiş ve dil bilgisinin ölçülmesine verilen değer de azalmıştır. Dil bilgisi, yazma ve konuşma becerisinin incelendiği bir performans testinde ölçülebilir ve böylesi bir performans ödevinin bir kategorisi durumunda incelenebilir. Yani burada asıl ölçülen yazma ve konuşma becerileridir fakat bunları oluştururken öğrenci dil bilgisini de kullanmak zorundadır. Öğretmen bu beceriler aracılığıyla dil bilgisi yeterliğini de ölçmüş olacaktır. Dil bilgisinde farklı soru türleriyle ölçme ve değerlendirme yapılabilir. Çoktan seçmeli, kısa cevaplı, boşluk doldurma, sözcükten sözcük türetme, bireşim ve yeniden düzenleme çalışmaları bunlardan bazılarıdır.
- **Kelime bilgisinin ölçülmesi:** günlük hayatta konuşma ve yazma dilinde kullanılan kelimelerin yanı sıra bazı kelimelerin anlamlarının öğrenci tarafından bilinip bilinmediğini ölçer. Dört çeşit kelime bilgisi vardır. Bunlar;
 - ❖ Etkin konuşma kelime bilgisi: konuşan kişi kelimeleri konuşurken kullanır.
 - ❖ Pasif dinleme kelime bilgisi: dinleyici kelimeleri tanır, ama üretmez.
 - ❖ Pasif okuma kelime bilgisi: okuyucu kelimeleri tanır, ama üretmez.
 - ❖ Etkin yazma kelime bilgisi: yazan kişi kelimeleri yazarken kullanır.

Kelime bilgisini ölçmede farklı soru türleri kullanılır. Bunlardan bir kısmı; çoktan seçmeli, boşluk doldurma, resmin karşılığı olan sözcükleri bulma, düzenleme (karışık biçimde verilmiş harflerden sözcük türetme) türü sorulardır.

- **Ses bilgisinin ölçülmesi:** Bir dilin tanımlanmış seslerinin telaffuzunun, vurgusunun, ahenk yapısının ölçülmesidir. Konuşma dilinin öğretimindeki amaç; dilde başarılı bir şekilde iletişim kurabilme yeteneğinin geliştirilmesi olup anlatmanın yanı sıra anlamayı da içerir. Başlangıç seviyesinin taklit ve tekrarı hariç bütün seviyelerde konuşma becerisini ölçmek zordur. Birey bütün sesleri doğru kullanmış olabilir ama fikirlerini etkili bir şekilde dile getiremeyebilir ya da fikirlerini etkili bir biçimde ve açıkça ortaya koymuş olmasına rağmen harfleri seslendirirken sayısız hata yapmış olabilir. Öğrencilerin fonoloji becerileri; röportaj, sesli ve görüntülü kayıt uyarıcılarına tepki, performans görevleri ve görüşmeler yoluyla ölçülebilir.

Örnek Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri		
Dil Becerileri	Yöntem	Açıklama
Dinleme ve Konuşma	Görüşme	Görüşme öğrencilere hem dinlediğini anlama becerisini hem de dili doğru şekilde kullanabildiğini (iletişim becerisi) gösterme imkânı sağlar. Bu yöntemle yapılan bir değerlendirme şu bölümlerden oluşmalıdır. Dönem başında yapılıyorsa tek kelimelik cevaplar gerektiren açık uçlu sorular sorulabilir: “İsmin nedir?, Nasılsın?, Bu nedir?” Böylelikle öğrencinin dile olan yatkınlığı ve önceki öğrenmeleri hakkında fikir edinilebilir. İlerleyen zamanlarda ise, bir ya da daha fazla cümle kurmasını ve bazı dil bilgisi yapılarını kullanmasını gerektiren sorular sorulabilir: “Aileni tanıt mısın?”. Sorulan soruların ve öğrenciden kullanması beklenen dil yapılarının öğretim programında yer alan kazanımlarla tutarlı olması gerekmektedir. Aksi takdirde yapılan değerlendirmeler geçersiz olacaktır. Görüşmenin hangi zamanlarda ve nasıl yapılacağı ise, dersin işleniş şekline, sınıf mevcuduna bağlı olarak öğretmen tarafından belirlenmelidir.
	İşitsel Kavrama	İşitsel kavramaya ilişkin olarak yapılan değerlendirmeler öğrencilerin öğrendikleri dile verdikleri tepkilerin belirlenmesinde önemlidir. Bu tür değerlendirmelerde öğrencilerin sözlü olarak tepki vermesi istenebileceği gibi, bir davranışı gerçekleştirmesi de istenebilir (yönergeler söylenerek, öğrenciden yapması istenebilir, örneğin “İşaretle!, Dinle!, Tekrar et!”). Bu değerlendirmeler yazılı olarak da yapılabilir. Daha önceden kaydedilmiş ya da öğretmen tarafından okunulan bir metnin dinlenilmesi ve metne ilişkin olarak, farklı soru türleri (kısa cevaplı, tamamlamalı, doğru/yanlış, çoktan seçmeli vb.) kullanılarak hazırlanmış bir testi cevaplamaları istenebilir. Bu şekilde uygulanacak olan değerlendirmelerde, hazırlanan soruların içerik ve soru türü bakımından kazanımlarda belirtilen içerik ve beceri seviyesine uygun olması önemlidir.
Okuma	Sesli okuma metinleri	Öğrencilerin okumalarının ve telaffuzlarının değerlendirilmesi için puanlanmış okuma metinlerini öğrencilerden okumaları istenebilir. Öğrencilerin sesli olarak okudukları metni kavramaları ise metne ilişkin kısa cevaplı sorular sorularak ölçülebilir.
	Okuduğunu kavrama	Öğrencilerden çeşitli formlardaki metinler verilerek, bu metinlere ilişkin farklı türdeki (çoktan seçmeli, doğru/yanlış, tamamlamalı vb.) soruları cevaplamaları istenebilir.
Yazma	Serbest kompozisyonlar	Bu tür değerlendirmeler öğrencilere açık-uçlu durumlarda dili uygun şekilde kullanma becerilerini gösterme imkânı sağlar. Öğrencilerden program kazanımlarında önerilen türdeki metinler yazmaları istenebileceği gibi, öğrendikleri kalıp ve dilbilgisi kurallarını gösterebilecekleri hikâyeler ya da düz yazılar yazmaları da istenebilir. Örneğin, değerlendiren kişi öğrencilere, “Ben ile ilgileniyorum ve bu konuda daha fazla şey öğrenmek istiyorum. Bu konu hakkında bir hikâye ya da kompozisyon yazar mısınız?” şeklinde yönlendirme yapabilir. Bu tür değerlendirmeler 20-30 dakikalık olarak hazırlanmalıdır. Bu değerlendirmede verilen konuların ve kullanılması beklenen kelime ile dilbilgisi yapılarının öğretim programı kazanımları ile tutarlı olmasına dikkat edilmelidir.

Dil Becerilerinin Ölçülmesine İlişkin Açıklamalar

Yeni bir dil öğrenen öğrencilerin eğitimsel ihtiyaçlarının belirlenmesi için çeşitli değerlendirme araçlarının kullanılması gerekmektedir. Öğrencilere ne bildiklerini ve yapabildiklerini göstermeleri için farklı ve çok sayıda imkân sağlanması, eksik ve yanlış öğrenmeler ile edinilmiş becerilerin belirlenmesini kolaylaştıracaktır. Ayrıca, dil becerilerinin geliştirilmesi için erken müdahale imkânı sağlayacaktır.

Öğrencilerin dil becerilerini ne oranda edindiklerinin belirlenmesinde kullanılacak yöntem ve ölçme aracı örnekleri aşağıda sunulmaktadır.

DİNLEME BECERİSİNİN ÖLÇÜLMESİ

Bu beceri duyduğunu yazma şeklinde, ya da çoktan seçmeli sorularla ölçülebilir. Çoktan seçmeli sorularda, iki sesteş kelime verilip duyduğunu işaretlemesi ya da bir dizi soru/ yönerge dinletilip uygun karşılığı seçmesi istenir.

Dinleme Testi (Adıgece) (5. Sınıf)

1. Hedef: Basit, anlaşılır ve günlük konuşmaları takip eder.

Metni dinleyin ve doğru kutuyu işaretleyin:

		Бислъэн фІэфІщ ☺	Бислъэн фІэфІкъым ☹
Торт			
Жызум			
Шэ			
Банан			
Нартыху			
Помидор			
МыІэрысэ			
Джэд			

Тейптеки Metin

Бислъэн : Ди анэ, Пэрыт кыщальхуа махуэр ягэляпІэ. Сыт хуэдэ шхын щыІэ?
Анэ : (Дыхъэшхуэрэ) Уэ сыт ухуей? Сыт нэхъ пфІэфІ?
Бислъэн : Сэ торт хуабжьэу сфІэфІщ.

- Анэ** : Хъунщ атІэ. Торт щыІэщ. НэгъуэщІ сыт пфІэфІ ?
Бислъэн : Пхъэщхъэмьщхъэ сфІэфІщ. Псалъэм папщІэ, жэзум. Жэзумыр хуабжьэу сфІэфІщ.
Анэ : Банан пфІэфІ ?
Бислъэн : НтІэ банан сфІэфІщ. Ауэ мыІэрысэ сфІэфІкъым.
Анэ : Хъунщ арамэ. Шхыну сыт пфІэфІ? Джэд хъэуэрэ псыхъэлывэ?
Бислъэн : Джэд! Хъэуэ, псыхъэлывэ! Хъэуэ Джэд! Ди анэ, тІури хъунукъэ?
Анэ : Ахъейми хъун.(Мэдыхъэшх) Сыщымыуэмэ уэ нартыхуи пфІэфІщ.
Бислъэн : НтІэ, сфІэфІщ.
Анэ : СощІэ, помидор пфІэфІкъым. Ауэ Пэрыт фІэфІщ. Абы щхъэкІэ псори диІэнущ шхэгъуэм
Бислъэн : Хъуащ ди анэ. Хуабжьэу согуфІэ. ИІэ псынщІэу хурежьэ рартир.

Dinleme Testi (Abazaca) (5. Sınıf)

1. Hedef: Dinlediği metinde anlatılanların sebep ve sonuçlarını bulabilmesi

Ақыра шэазызырқы Асхема шэырты:

	Ахра бзиа ибоит ☺	Ахра бзиа ибазом ☹
Ахаа(Аторт) 		
Ажь 		
Ахш 		
Абанан 		
Ацъықэри 		
Апомидор 		
Ацэа 		
Ақәты 		

Тыуртеки Метин

- Бағал** : Сан Алхас имшира аныхъаа хамоуп. Фатэыс ибымоузеи?
Ан : (Дыччо) Уара иутахузеи? Уара бзиа иубозеи?
Бағал : Сара ахаа(аторт) бзиа избоит.
Ан : Аиеи, ахаа(аторт) смоуп. Уаха бзиа иубоузеи?
Бағал : Ашэыр бзиа избоит. Ажь даара (мыцхэы) бзиа избоит.

Ан : Абанан бзиа иубома?

Баҗал : Аиеи, абанан бзиа избоит. Аха ацэа бзиа избазом

Ан : Ибзиоуп. Фатэыс бзиа иубоузеи? Ақэты аума? халыжэа аума?.

Баҗал : Ақэты! Мамоу, халыжэ ! Мамоу, ақэты! Сан, ақбагы җамлазои?

Ан : Изаҗамлози.(Дыччо) Ибзиоуп, уара ацыкэригы бзиа иубоит.

Баҗал : Аиеи, бзиа избоит.

Ан : Апомидор уҗахзам, издыруеит. Аха Алхас бзиа ибоит, уи азы зегы аҗоуп.

Баҗал : Ибзиоп сан. Ирацэаны сгэы еисуеит, ласы адныхэара халагап.

Konuşma Becerisinin Ölçülmesi

Konuşma becerisi söyleşi, rol yapma, grup tartışmaları, benzetim, doğaçlama gibi etkinliklerle ölçülebilir. Bir resmi tasvir ya da resme ilişkin soruları cevaplama en yaygın kullanılan tekniklerdir.

Konuşma Testi (Adıgece) (6. SINIF)

Hedef : Çevre bilincinin geliştirilmesine ilişkin bilgi alışverişinde bulunabilmesi

Her öğrenciye bir soru verilir. Öğrenci bu soruyu sınava girdiği arkadaşlarına yöneltir. Cevapları dinler. İsterse küçük notlar alabilir. Kendi görüşlerini de açıklar. Sonuçta kararlaştırılan cevabı öğretmene rapor eder. Öğretmen değerlendirmede her bir öğrenci için ekteki formdan bir tane doldurur. 3 öğrenci için önerilen sınav süresi 10 – 15 dakikadır.

Soru 1.	Сыт хуэдэ пхъэнкӀий нэхьыбэрэ уэ уи кьалэм щыплӀагъур? Дэнэ деж?
Soru 2.	Сыт дэ тцӀэфыныр цӀыхуэм уэрамхэм пхъэнкӀий щыхыфӀамыдзэн щхьэкӀэ?
Soru 3.	Сыт хуэлэ тезыр тетлӀхьэн хуейр уэрамым ПхъэнкӀий хыфӀэзыдзэ цӀыхухэм? Дауэ ЦӀыхухэр зэрыгъэсэн хуейр?

Dil Kullanımı

Düzgün dil bilgisi	10 puan
Konuşma dili kullanımı	10 puan
Telaffuz	10 puan
Düzgün tonlama	10 puan
Dinleme anlama	10 puan

Konuşma Testi (Abazaca)

АзЦаатэы 1.	Шэкалақь аҗны зегь реиха гэамсамс ижэбо руа? иабажэбо?
-------------	--

Азцаатэы 2.	Ауаа агэарабжьарақэа рыкны агэамсам кармыгсаразы икацатэуи?
Азцаатэы 3.	Амқакэа, агэарабжьарақэа агэамсам казыжбуа ауаа аштрафс ирытатэуи? Ауаа шгааазатэуи?

Okuma Becerisinin Ölçülmesi

Okuma becerisini ölçen sorular iki tipte hazırlanabilir:

1. Bir metnin genel hatlarıyla anlaşılıp anlaşılmadığını ölçen kısa cevaplı sorular
2. Bir metnin içeriğindeki ayrıntıların anlaşılıp anlaşılmadığını ölçen sorular

Okuma Testi (Adıgece) (7. SINIF)

Hedef : Okuduğu metni anladığını çizelge doldurma etkinliğiyle gösterebilmesi
Текстым фыкьеджи фи гум ивубыдэ.

Япэ 1ыхьэ:

« Уи 1эпкълъэпкъым и хуабаггэр йохри кудрэ п1эм ухэмыль, сыт ухуейми пшхы хьунуш. Псы щы1э фемыфэ. Фи хьушхьэр и зэманым зэфхьэл1эн хуейш. Хушхьуэ узэрефэм кьыхэк1ыу. Махуиш хуэдизк1э Унэм щ1эс. Ит1анэ щыбым фыщ1эк1 хьунуш. Ауэ зызэрыпхьумэным и ужь ит.»

Ет1уанэ 1ыхьэ:

«Дэ сыхьэтибгьум и ужьк1э хьэщ1э кьедджэу кьыщыфэ пщыхьэщхьэ едггэк1уэк1 хьунукьым. Дэ кьытхуадэкьым сыхьэтибл нэужьым радиор ину дэтшейуэ. Ди пэшхэр зылы1узыхым зыщ1екьуэ, ауэ пщэдджыжьым сыхьэтибгьу нэхрэ нэхьыбэ дыжеймэ, псори дэ тщ1эжын хуей мэхьу.»

	Пщ1эхьун 1уэхухэмрэ узыхуимытхэмрэ		Хуитыныггэ	
	Хуейш	Хуейкьым	Хуейш	Хуейкьым
Сымджэ			Зыхуейр ешх	Куэдрэ П1эм хэлыш
Еджак1уэ				

Okuma Testi (Abazaca)

Hedef : Okuduğu metni anladığını çizelge doldurma etkinliğiyle gösterebilmesi

Цаҕатэи аҕыра шэаҕхьа

Абзац - 1:

Шэымцашоура лаҕэуеит,ари азы ирацэаны аиарта алахара атахзам, ишэтахэу ацыфақэа шэфа **Азы хьшэашэа шэымжэыроуп. Шэхэушэ ианаамтоу иашэхэароуп,**3 мыш аҕны шэынха Уи **ашьтахь адэахьы шэдылцыргы калоит,** аха шэха гэшэта.

Абзац - 2:

Уахынла 9' рыштахь хаҕны асас иааҕхьареи,ахамарреи харкэитым. Уахынла 7' рышьтахь абжы рдуны амужикь хзыхтзом. Хуадақэа аҕссааҕы илрыцкьоит,аха шьжымтан 9' ашьтахь хамгылар,зегы хара икахцароуп.

	Изин змоуи измами аҕацатэқэа		Изин	
	иахэтоу	иахэтам	Иатахэуп	Иатахзам
Ачымазааҕы			Иитаху афара дакэитуп	Акыр аамта цит дышьтоуп
Ацааҕы				

Yazma Becerisinin Ölçülmesi

Bu beceri; kelime, cümle, paragraf veya kompozisyon yazma düzeyinde ölçülebilir. Örneğin, karışık kelimelerden verilip kurallı cümle yapma, ön ekleri uygun kelimelerle eşleştirme, kelimeleri doğru yazma, anlamını bozmadan, belli yapılar kullanarak cümleyi yeniden yazma, duyduğunu yazma, karışık cümlelerden anlamlı paragraf oluşturma, eksik bir metni tamamlama, bir konu hakkında kompozisyon yazma. Serbest yazma, tamamen öznel bir değerlendirmeye dayandığı için, kontrollü yazma soru tipleri tercih edilmelidir. Örneğin, öğrenciye bir resim, tablo, harita, grafik verilerek ondan tasvir, yol tarifi, yorumlama yapması istenebilir.

Yazma Testi (Adıgece) (8. SINIF)

Hedef : Bir kompozisyonun eksik kalan sonuç bölümünü tamamlayabilmesi

И к1эм намыгъэса хьыбарым фыкьеджэ. Абы к1эух кьыхуэвгупсыс.

Мыр кьыщыхьуар январым и махуэу сыхьэтищырат. Жанбэрд Мейкьуапэ иггээжыну зиггэхьэзырт. Абы куэду кьиклухьт, гьуэгур ф1ыуэ ильагьут, сыт щхьэк1э жып1эмэ и Ф1эф1т жэщ уафэ ф1ыщ1эм ис вагьуэ лыдхэм еплъыну. Жанбэрд сыт щыгьуи машинэк1эт Зэрызек1уэр икли и машинэ к1уэц1ым радиор щыщлигьанэт, сыт щхьэк1э

жып1эмэ Уэрэд едэлүэу ф1эф1т.

Занц1эу радиор увы1аш. Зык1элъыхъэпыту ар абы куэдрэ щ1игъэнащ, ауэ зыри зыхихтэкъым, радиор лажьэтэкъым. Ар занц1эу къэшынащ. Километрит1клэ ук1уэмэ дэнэ дежи уэздыгъэр унк1ыф1аш. Машинэри увы1аш. Жанбэрд шынэурэ Iэрыгъэунэхур къиштэри Абы капотыр къытрихаш, занц1эу абы щэхуу зыгуэр къеджащ: « Жанбэрд, Жанбэрд!»

.....
.....
.....
.....
.....

Yazma Testi (Abazaca) (8. SINIF)

Hedef : Bir kompozisyonun eksik kalan sonuç bölümünü tamamlayabilmesi

Инымцэац ақыра хкы шэагъхьа. Ари ахтыс Анцэамта шэара ижэқы

Ажбырныхэа амыз аказы, асаат 3 реигъш, Нарт Акэа деигъхьацразы ичазакаитцон.Ирацэаны деимдон, амқакэа дырқыгъсауан, избанзар ажэқан аэцэакэа рыхэагъшра бзиа ибон. Нарт ескынагы машынала деимдон, арадиогы хитуан, избанзар амузика азызырықра бзиа ибон. Иаразнакала арадио абжы гъцэеит.Иара чэазныкгы ихытыр итахеит, аха акгы алымшеит,избанзар арадио аус аузамызт.Иаразнак дшэит. 2 кълотрк ашытахь амашына алашарақэагы ыцэеит.Амашынагы аангылт. Нарт дышшэоз анапы лашара ала адэахы ддэылцын дыгъшит. Амашына аматор ахқа ахыихуаны азэы иара изы қитит " Нарт,.Нарт."

.....
.....
.....
.....
.....

VII. ATATÜRKÇÜLÜKLE İLGİLİ KONU VE KAZANIMLAR

Atatürkçülikle ilgili konular, öğretim programının öğrenme alanında yer alan kazanımlarla ilişkilendirilerek **Atatürk Haftası** ve **23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı**’nda işlenmelidir. “Atatürk’ün Hayatı” konusu, sınıf düzeyine uygun olarak öğrenci merkezli “anlama / anlatma” çalışmalarıyla işlenmelidir.

ATATÜRKÇÜLÜKLE İLGİLİ KONULAR VE KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR
<p>1. Atatürk'ün hayatıyla ilgili olay ve olguları açıklar.</p> <p>KONU: ATATÜRK'ÜN HAYATI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ailesi • Atatürk'ün Çocuk Sevgisi • Doğum Yeri ve Tarihi • Öğrenim Hayatı 	<ul style="list-style-type: none"> • Anne, baba ve kız kardeşinin adı söylenir/ yazılır. • Atatürk'ün çocukları çok sevdiği söylenir/ yazılır. • Doğum tarihi ve yeri söylenir/yazılır. • Bitirdiği ilk, orta ve yükseköğrenim kurumlarının adı söylenir/yazılır.
<ul style="list-style-type: none"> • Askerlik Hayatı • Siyasi Hayatı 	<ul style="list-style-type: none"> • Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı'nın Başkomutanı olduğu söylenir/yazılır. • TBMM nin ilk başkanı olduğu söylenir/yazılır. İlk Cumhurbaşkanı olduğu söylenir/yazılır.

VIII. ADIĞECE VE ABAZACA ÖĞRETİM PROGRAMLARI (5-8. SINIFLAR)

A. GENEL HEDEFLER

Bu programı tamamlayan öğrencilerden;

1. Normal hızla konuşulanı anlayabilmesi,
2. Dinlediğini anlayabilmesi,
3. Adıgece ve Abazacı doğal hız, tonlama, vurgu ve doğru söyleyiş ile konuşabilmesi,
4. Adıgece ve Abazaca bir parçayı doğru olarak okuyup anlayabilmesi,
5. Adıgece ve Abazaca konuşulan ülkelerin kültür değerlerini ayırt edebilmesi,
6. Duygu, düşünce ve izlenimlerini Adıgece ve Abazaca olarak açık ve anlaşılır bir biçimde yazıyla anlatabilmesi,
7. Dil öğrenmede kendine uygun öğrenme yöntem, teknik ve çalışma becerileri geliştirebilmesi,
8. Adıgece ve Abazaca basılmış yayınları izleyebilmesi,
9. Atatürk'ün düşüncelerini ve inkılâplarını anlatabilmesi,
10. Dil ve kültürler arasındaki farklılıkları anlayış ve hoşgörü ile karşılaması,
11. Farklı bir dil öğrenmenin gereğine inanarak bu dili kullanmada kararlı olması beklenmektedir.

B. DİL BECERİLERİ

1. Dinleme Becerisi Hedefler

Programı tamamlayan öğrencilerden Adıgece ve Abazaca dinleme becerisini geliştirirken;

1. Dinlediği metinde geçen kişilerin ad, soyad, milliyet, ülke, dil ile ilgili bilgilerini anlayabilmesi,
2. Dinlediği sözle yapılması istenen eylemleri yerine getirebilmesi,

3. Dinlediği sesleri ayırt edebilmesi,
4. Dinlediği metni anladığını hareketlerle tepki vererek gösterebilmesi,
5. Dinlediği metnin ana temasını bulabilmesi,
6. Dinlediği metinde anlatılanların sebep ve sonuçlarını bulabilmesi,
7. Benzer ve farklı ses ile kelimeleri ayırt edebilmesi,
8. Başkalarının hayatı ile ilgili metinleri dinlediğinde anlayabilmesi,
9. İki insan ya da herhangi bir nesneyle ilgili bir metni dinledikten sonra bu metinleri karşılaştırabilmesi,
10. Dinlediği yaşanan olayları anlayabilmesi,
11. Okulda, trafikte, hava alanında, bankada vb. farklı ortamlarda uyulması gereken kuralları dinlediğinde anlayabilmesi,
12. Dinlediği şarkı ve şiir gibi metin türlerinde anlatılanı tasvir edebilmesi,
13. Dinlediği metni anladığını çizelge doldurma, boşluk tamamlama, harita tamamlama, yanlış bilgiyi düzeltme, not alma, eşleştirme ve başlık bulma gibi istenen etkinliklerle gösterebilmesi,
14. Dinlediği metinde anlatılanlarla ilgili tahminde bulunabilmesi,
15. Dinlediği metne yönelik soru-cevap, doğru-yanlış, çoktan seçmeli ve benzeri alıştırmalar yapabilmesi,
16. Dinlediği metindeki resim ve olayları sıraya koyabilmesi,
17. Görüntülü basında yer alan basit başlık ve konuları dinlediğinde anlayabilmesi,
18. Seviyesine uygun eserleri dinlemekten zevk alması beklenmektedir.

2. Konuşma Becerisi Hedefler

Programı tamamlayan öğrencilerden Adıgece ve Abazaca konuşma becerisini geliştirirken;

1. Dili sınıf içinde beklenen düzeyde uygun biçimde kullanabilmesi,
2. Temel cümle yapılarını kullanarak soru sorup cevap verebilmesi,
3. Duygu ve düşüncelerini temel cümle yapılarını kullanarak anlatabilmesi,
4. Kendisinin ve bir başkasının günlük hayatına ilişkin bilgi alışverişinde bulunabilmesi,
5. Kısa konuşma metinlerini diyalog şeklinde sözle aktarabilmesi,
6. Resimleri kullanarak sözlü öykü oluşturabilmesi,
7. İp uçları ya da anahtar kelimeleri kullanarak tahminde bulunabilmesi,
8. Jest ve mimiklerle anlatılanları tahmin edebilmesi,
9. Bir yere ilişkin bilgi alışverişinde bulunabilmesi,
10. Geleceğe yönelik işlere ilişkin bilgi alışverişinde bulunabilmesi,
11. Farklı ortamlara uygun davranış kurallarını anlatabilmesi,
12. Kişileri özelliklerine göre karşılaştırabilmesi,
13. Çevredeki olay, durum ve koşullara ilişkin bilgi alışverişinde bulunabilmesi,
14. Geçmiş olaylara ilişkin bilgi alışverişinde bulunabilmesi,
15. Yakın çevresiyle doğru ve yerinde sözlü iletişim kurabilmesi,
16. Zaman bildiren anlatımları doğru ve yerinde kullanabilmesi,
17. Farklı kültürlerden insanlarla iletişim kurmaya istekli olması beklenmektedir.

3. Okuma Becerisi Hedefler

Programı tamamlayan öğrencilerden Adıgece ve Abazaca okuma becerisini geliştirirken;

1. Okuduğu metinde istenen kelime ve yapılarını bulabilmesi,
2. Okuduğu metinde geçen cümlelerle resimler arasında ilişki kurabilmesi,

3. Okuduğu metni genel anlamda anlayabilmesi,
4. Okuduğu metni ayrıntılı olarak anlayabilmesi,
5. Başkalarının yaşamı ile ilgili metinleri anlayabilmesi,
6. İki insan ya da herhangi bir nesneyle ilgili bir metni okuduktan sonra bu metinleri karşılaştırabilmesi,
7. Yaşanan olayları ilgili metinleri okuduğunda anlayabilmesi,
8. Okulda, trafikte, hava alanında ve banka gibi farklı ortamlarda uyulması gereken kuralları okuduğunda anlayabilmesi,
9. Okuduğu metni anladığını, çizelge doldurma, boşluk tamamlama, harita tamamlama ve yanlış bilgiyi düzeltme gibi istenen etkinliklerle gösterebilmesi,
10. Okuduğu metne yönelik soru-cevap, doğru-yanlış, çoktan seçmeli ve benzeri alıştırmaları yapabilmesi,
11. Okuduğu metinde geçen bilinmeyen kelimelerin anlamını tahmin edebilmesi,
12. Okuduğu metinde anlatılanlarla ilgili tahminde bulunabilmesi,
13. Okuduğu metindeki resim ve olayları sıraya koyup eşleştirebilmesi,
14. Dergi ve broşürlerde yer alan güncel başlık ve olayları okuduğunda anlayabilmesi,
15. Yazılı basında yer alan yayınların basit başlık ve konularını okuduğunda anlayabilmesi,
16. Seviyesine uygun okuduğu metinlerle ilgili tartışma yapabilmek için bilgi toplayabilmesi,
17. Seviyesine uygun kitapları okumaktan zevk alması beklenmektedir.

4. Yazma Becerisi Hedefler

Programı tamamlayan öğrencilerden Adıgece ve Abazaca yazma becerisini geliştirirken;

1. Seviyesine uygun konularda ilgi alanlarına yönelik yazılar yazabilmesi,
2. Edindiği bilgiyi anlamlı bir bütün hâlinde yazılı olarak aktarabilmesi,
3. Seviyesine uygun kısa konuşma metinleri hazırlayabilmesi,
4. Temel cümle yapılarını kullanarak yazılı iletişim kurabilmesi,
5. Geçmişteki olaylar ve geleceğe ait plânlara hakkında düşüncelerini yazabilmesi,
6. İpuçları ya da anahtar kelimeleri kullanarak paragraf yazabilmesi,
7. Metinle ilgili istenen bilgileri kendi kelimeleriyle yeniden anlatabilmesi,
8. Bir yer ya da kişiye ilişkin yazılı olarak bilgi alışverişinde bulunabilmesi,
9. Mektup, öykü ve şiir gibi farklı metin türlerini dil yapısı ve kelimeleri kullanarak yazı ile anlatabilmesi,
10. Bilgileri ya da verileri not alma, boşluk tamamlama ve çizelge doldurma gibi farklı formlara dönüştürebilmesi,
11. Düzeyine uygun yazılı iletişim kurmaya kararlı olması beklenmektedir.

C. ADIĞECE VE ABAZACA PROGRAMLARININ SINIFLARA GÖRE KAZANIMLARI

5. SINIF, A1.1 SEVİYESİ

DİNLEME		
Kazanımlar	Açıklamalar (Adıgece)	Açıklamalar (Abazaca)
<p>1. Dinlediklerinde geçen, günlük hayatta kullanılan kalıpları anlar.</p> <p>2. Basit, açık ve anlaşılır günlük konuşmaları takip eder.</p> <p>3. Dinlediği basit, açık ve anlaşılır soruları anlar.</p> <p>4. Dinlediklerinde verilen mesajın konusunu tahmin eder.</p> <p>5. Basit ve anlaşılır şarkı sözlerini tekrar ederek dinler.</p> <p>6. Dinlediği metinlerde geçen uluslararası sözcükleri, isimleri ve yer ifadelerini ayırt eder.</p> <p>7. Okul ortamında kullanılan yönergeleri anlar.</p> <p>8. Dinlediklerinde geçen sayıları anlar.</p>	<p>1. Günlük hayatta sıklıkla kullanılan selamlaşma, vedalaşma, özür dileme, hal hatır sorma Уи махуэ, пщэдджыжь, пщыхъэшхъэ, хэщ фыуэ. Нэхыфыжу, мэхуэфI тхэм къуит. Іуэхъусапщый, Іуэхъусыж. Упсэуапщый, упсэуж. Узыншэу ущыт, узыншэу фыщыт. Къысхуэгъэгъу, губгъэн къысхуомыщI. Сыт ухуэдэ? Сыт фыхуэдэ? СыфIщ. Упсэу, махуэ ухъу. vb. kalıplar üzerinde durulmalıdır.</p> <p>2. Birisi kendisini tanıtırken söylenenleri Сэ сы КIунэщ. Сэ сы Адыгэщ. Сэри сы ХъэкIунэщ. Си гуапэ хъуаш. Сэри си гуапэщ. anlamaları beklenmektedir.</p> <p>3. Kendisi, ailesi ve yakın çevresiyle ilgili ad, yaş, adres, milliyet УицIэр сыт? Уи унэгъуэцIэр сыт? Уи ныбжьыр дапщэ? Дэнэ ущыщ? У сыт лъэпкъ? Дэнэ удэс? vb. soruları anlamaları beklenmektedir.</p> <p>4. Radyo ve televizyondaki reklamlardaki basit mesajları anlamaları beklenmektedir.</p> <p>7. Okul ve sınıf ortamında kullanılan, тIыс, къэтIыс, тэдж, къэтэдж, шысщ / зэгъусэу, щхъэхуэу / хуэму / нэхъ / щIэрыщIэу / пхъэщыкъум къакIуэ/ Иджы жыIэ /Чэзур къыппIысащ vb. yönergeler verilebilir.</p>	<p>1. Günlük hayatta sıklıkla kullanılan selamlaşma, vedalaşma, özür dileme, hal hatır sorma,Мшыбзиа!, Шыыжьбзиа!, Хэлыбзиа!, Бзиара убааит Ахра, Бзиара ббааит Амра, Бзиара жэбааит, Абзиараз, Саҕамзааит, гэыббан сшэымтан, Ушгъакоу, Бышгъакоу, Шышгъакоу, Сыбзиоп,хар смам,иҕабуп. vb. kalıplar üzerinde durulmalıdır.</p> <p>2. Birisi kendisini tanıtırken söylenenleri Саpa Ахра соуп, саpa сагъсуоуп, саргы Амра соуп, хайбадырpa сеигэырбъеит...саргы.анlamaları beklenmektedir.</p> <p>3. Kendisi, ailesi ve yakın çevresiyle ilgili ad, yaş, adres, milliyet Уара иухъзузеи?,бара ибыхъзузеи?,уара иужэлоузеи?,бара ибыжэлоузеи?,уара иухыцуазеи?,бара ибхыцуазеи?,уабеиуоу?,бабеиуоу?,узеиуада?,бзеиуада?,уара уабанхои?,бара бабанхои?. vb. soruları anlamaları beklenmektedir.</p> <p>4. Radyo ve televizyondaki reklamlardaki basit mesajları anlamaları beklenmektedir.</p> <p>7. Okul ve sınıf ortamında kullanılan, Утэа, бтэа, шэтэа, угыл,бгыл,шэгыл,ушьапы ухгыл,дтэоуп/иеицны/хазы/хэчы- хэчла/уаха/ҕыщ/акласбэы ахъ уааи уажэы ихэа/ажэа умоуп vb. yönergeler verilebilir.</p>

KONUŞMA Karşılıklı Konuşma		
Kazanımlar	Açıklamalar (Adıgece)	Açıklamalar (Abazaca)
<p>1. Günlük ilişkilerin gerektirdiği uygun konuşma kalıplarını yerinde kullanır.</p> <p>2. Kendisiyle ilgili sorulan basit sorulara cevap verir.</p> <p>3. Başkaları hakkında bilgi edinmek için sorular sorar.</p> <p>4. Hoşlanıp hoşlanmadıkları hakkında konuşur.</p> <p>5. İhtiyaç duyduğu konular hakkında sorular sorar.</p> <p>6. Sorulan sorulara uygun cevaplar verir.</p> <p>7. Konuşmalarında beden dilini kullanır.</p> <p>8. Görgü kurallarına ve değerlere uygun konuşur.</p> <p>9. Konuşmalarında zaman dilimlerini kullanır.</p>	<p>1. Selamlaşma, vedalaşma, teşekkür etme, rica etme, hal hatır sormanın gerektirdiği durumlara uygun konuşmaları istenmelidir.</p> <p>2. Adı, kaç yaşında olduğu, nereli olduğu, nerede yaşadığı, uyruğu, nerede oturduğuna ilişkin soruları cevaplamaları beklenmelidir.</p> <p>3. Başkasına adı, kaç yaşında olduğu, nereli olduğu, nerede oturduğu, hobi ve ilgilerine ilişkin sorular sormaları beklenmelidir. Ар Наримэщ, Абы ицлэр наримэщ, Абы и ныбжьыр пщыкытлщ. Ар Инэрыкъуейщ. Ар Истамбыл щопсэу. Ар Шириневлер дэсщ. Ар еджақлуэщ. Абы адыгэ шхыныгыуэхэр флэфлщ. Пшынэ еуэныри флэфлщ. Унэ бзухэр ихьумэныр флэфщ. Усэ тхыныр усэ еджэныр флэфлыщэщ.</p> <p>4. “Сэ сы Сосрыкъуэщ. / Сэ си цлэр Клынэщ. Си ныбжьыр пщыщ. Сы Ендырейщ. Истамбыл сыдэсщ. Истамбыл сыщопсэу. Усэ джыныр сфлэфщ. Шыпс пластэ сфлэфлщ.” vb. kalıplar üzerinde durulacaktır. 5 / 6. “Кхыылэ! макъ зырызурэ жылэ / Сэхэтыр дапщэ? / Мыр сыт? / Мыр хэт?” vb. sorular sormaları ve bu sorulara cevap vermeleri istenecektir.</p> <p>9. “ Пщэдджыжь/ шыджагыуэ/ пщыхьэщхэ/ жэщ“ vb. sözcükleri kullanmaları istenecektir.</p>	<p>1. Selamlaşma, vedalaşma, teşekkür etme, rica etme, hal hatır sormanın gerektirdiği durumlara uygun konuşmaları istenmelidir.</p> <p>2. Adı, kaç yaşında olduğu, nereli olduğu, nerede yaşadığı, uyruğu, nerede oturduğuna ilişkin soruları cevaplamaları beklenmelidir.</p> <p>3. Başkasına adı, kaç yaşında olduğu, nereli olduğu, nerede oturduğu, hobi ve ilgilerine ilişkin sorular sormaları beklenmelidir. Ари Амра лоуп, уи Амра лыхьзуп,уи жэаа(12) шыкэса лхыцуеит. Уи Агьсара акыта деиуоуп,уи Истанбул акалакь афны дынхоит,уи дцаоуп,уи агьсуа чыскэа бзиа илбоит,афны ацыс аазара бзиа илбоит,ажэеинрала аара агьхыара бзиа илбоит .</p> <p>4. “Сара Сасрыкэа соуп,Сара Сасрыкэа сыхьзуп,жэа(10) шыкэса схыцуеит, Калдахэара акыта сеиуоуп,Истанбул сынхоит,ажэеинраала агьхыареи халужэ фарей бзиа избоит.” vb. kalıplar üzerinde durulacaktır.</p> <p>5 / 6. “Икалозар зэзэацьла ишэхэа,асаат закоуи?,ари закэи?,ари дарбан?” vb. sorular sormaları ve bu sorulara cevap vermeleri istenecektir.</p> <p>9. “Шьжымтан,шьыбжьон,ахэылгьа,ацх” vb. sözcükleri kullanmaları istenecektir.</p>

KONUŞMA Sözlü Anlatım		
Kazanımlar	Açıklamalar (Adıgece)	Açıklamalar (Abazaca)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kendisi hakkında bilgi verir. 2. Yakın çevresini tanıtır. 3. Basit cümlelerle evini ve odasını betimler. 4. 0–20 arası sayıları sayar. 5. Hoşlanıp hoşlanmadıkları hakkında bilgi verir. 6. Günlük yaşamıyla ilgili açıklamalar yapar. 7. Yapabildikleri ve yapamadıkları hakkında bilgi verir. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Adının ne olduğu, kaç yaşında olduğu, nereli olduğu, nerede oturduğuna ilişkin bilgi vermeleri beklenmelidir. 2. “Мыр сэ си ныбжьэгъуц. / Си къуэшц. Си шыпхъуц./ Си анэщ. Си адэщ.” vb. basit yapıları kullanarak aile bireylerini ve arkadaşlarını tanıtmaları istenmelidir. 3. Betimlemelerinde “екы / цыкы / бгыэ / тынш“ vb. sıfatları kullanmaları beklenmelidir. 6. “Уафэр сыт хуэдэ? / Нобэ хуабэщ./ Уэшх къошх. Уфащ. Уэфлщ. Щылэттылэщ. Псылэттылэщ. Жьапщэщ.” vb. hava durumunu bildiren ifadelerle çalışılmalıdır. 7. “Сэ сесыфынщ. / Абы жиэфкъым. Иещлэ. Ищлэкъым.” vb. yapılar üzerinde durulması önerilmektedir. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Adının ne olduğu, kaç yaşında olduğu, nereli olduğu, nerede oturduğuna ilişkin bilgi vermeleri beklenmelidir. 2 "Ари сара ссыза лоуп/ари сара сахыша лоуп/ари сан лоуп/ари саб иоуп vb. basit yapıları kullanarak aile bireylerini ve arkadaşlarını tanıtmaları istenmelidir. 3. Betimlemelerinde “Аманшэала/ ахэычы,асса /аҕбаа/ аҕынч” kullanmaları beklenmelidir. 6. “Амш шҕаҕоу?иахьа шоуроуп,иахьа ақәа леиуеит,иахьа амш еилгоуп, амш бзиоуп, амш чыхьоуп, амш хьҕоуп,иахьа агьша асуеит.” vb. hava durumunu bildiren ifadelerle çalışılmalıdır. 7. "Сара аҕсашьа здыруеит, уи ихэаҕом/идыруеит/издырҕом" vb. yapılar üzerinde durulması önerilmektedir.

OKUMA		
Kazanımlar	Açıklamalar (Adıgece)	Açıklamalar (Abazaca)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Görsellerle desteklenmiş, kısa, basit yönergeleri anlar. 2. Kısa metinlerde verilen temel bilgileri anlar. 3. Günlük hayatta sıkça karşılaşılan özellikle yerleşik logo veya renkler içeren kamuya açık yazılardaki ifade ve sözcükleri anlar. 4. Okuduğu metinlerde geçen uluslararası sözcükleri anlar. 5. Kısa, basit yol tariflerini anlar. 	<ol style="list-style-type: none"> 2. Kartvizit, tanıtım katalogu, e-posta, telefon mesajları, gazete ve dergilerdeki kısa ilan vb. metinler ile çalışılmalıdır. 3. Açık ve kapalı alanlardaki yönlendirici tabelalar, trafik levhaları vb. örneklerden yararlanılmalıdır. 4. “Спорт, филм, компутур“ gibi sözcükler kullanılabilir. 	<ol style="list-style-type: none"> 2. Kartvizit, tanıtım katalogu, e-posta, telefon mesajları, gazete ve dergilerdeki kısa ilan vb. metinler ile çalışılmalıdır. 3. Açık ve kapalı alanlardaki yönlendirici tabelalar, trafik levhaları vb. örneklerden yararlanılmalıdır. 4. “Аспорт/акино/компитур” gibi sözcükler kullanılabilir.

YAZMA		
Kazanımlar	Açıklamalar (Adıgece)	Açıklamalar (Abazaca)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Basit anketleri ve kişisel formları doldurur. 2. Basit kelime grupları ve cümleler yazar. 3. Liste oluşturur. 4. Kendisini tanıtan kısa metinler yazar. 5. Kartpostal yazar. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışılacak form ve anketlerin içinde adı-soyadı, sınıf, yaş ve adres gibi basit bilgilerin bulunmasına dikkat edilmelidir. 2. Görsel ve işitsel materyallerle çalışılması önerilmektedir. 3. Ödev, gün içinde yapacakları, yanına alacakları vb. Günlük işlere yönelik listeler. 5. Tatil yerinden vb. yerlerden yazılan kartpostallar. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışılacak form ve anketlerin içinde adı-soyadı, sınıf, yaş ve adres gibi basit bilgilerin bulunmasına dikkat edilmelidir. 2. Görsel ve işitsel materyallerle çalışılması önerilmektedir. 3. Ödev, gün içinde yapacakları, yanına alacakları vb. Günlük işlere yönelik listeler. 5. Tatil yerinden vb. yerlerden yazılan kartpostallar.

6. SINIF, A1.2 SEVİYESİ

DİNLEME		
Kazanımlar	Açıklamalar (Adıgece)	Açıklamalar (Abazaca)
<p>1. Dinlediklerinde geçen miktar ve fiyat bildiren ifadeleri ayırt eder.</p> <p>2. Başlık ve görsellerden hareketle, dinleyeceği metnin konusunu tahmin eder.</p> <p>3. Dinlediği basit yönergeleri uygular.</p> <p>4. Basit, açık ve anlaşılır günlük konuşmaları takip eder.</p>	<p>1. Ürünlerin miktarı ve fiyatı ile ilgili açıklamaları anlamaları beklenmektedir. Miktar, Ne kadar? Сыт хуэдиэ? Каç adet? - Дапцэ?</p> <p>3. Basit yönergelerin yanı sıra yol tarifleri de seçilebilir. Увылэ, умыувылэ, блэкл, ублэмыкл, хуэму, псынцлэу, сэмэгумклэ, ижымклэ, гъазэ, занцлэу клуэ vb.</p> <p>4. Değişik ortamlarda öğretmeniyle, arkadaşlarıyla, ailesiyle vb. yapılan konuşmaları anlamaları beklenmektedir.</p>	<p>1. Ürünlerin miktarı ve fiyatı ile ilgili açıklamaları anlamaları beklenmektedir. Miktar, Ne kadar? Шака?, зака? Каç adet? - Шака -зака? цыра</p> <p>3. Basit yönergelerin yanı sıra yol tarifleri de seçilebilir. Уаангыл, баангыл, уаанымгылан, уаиыс, умаиысын, хэ</p> <p>чы-хэычла, ласы, армала, арбъала, угъежы, ушиашоу уца vb.</p> <p>4. Değişik ortamlarda öğretmeniyle, arkadaşlarıyla, ailesiyle vb. yapılan konuşmaları anlamaları beklenmektedir.</p>

KONUŞMA (Karşılıklı Konuşma)		
Kazanımlar	Açıklamalar (Adıgece)	Açıklamalar (Abazaca)
<p>1. Günlük ilişkilerin gerektirdiği uygun konuşma kalıplarını yerinde kullanır.</p> <p>2. Sorulan sorulara uygun cevaplar verir.</p> <p>3. Çeşitli konular hakkında uygun sorular sorar.</p> <p>4. Basit düzeyde telefon görüşmesi yapar.</p> <p>5. Konuşma sırasında anlamadıkları ile ilgili açıklama isteğini belirtir.</p> <p>6. İstek, beğeni ve şikâyetlerini uygun şekilde ifade eder.</p> <p>7. Görüş ve önerilerini uygun ifadeleri kullanarak paylaşır.</p> <p>8. Hobileri ve ilgileri hakkında konuşur.</p> <p>9. Basit düzeyde planlarını anlatır.</p> <p>10. Konuşmalarında kısa betimlemeler yapar.</p> <p>11. Duygu ve hislerini basitçe ifade eder.</p>	<p>1. İhtiyaçlarını karşılamak için kamuya açık yerlerde ve alışveriş merkezlerinde duruma uygun konuşmalar yapmaları beklenir.</p> <p>2. Miktar, fiyat, randevulaşma, hava durumu, ulaşım vb. konularda verilen cevaplar üzerinde durulmalıdır.</p> <p>3. Hobiler, yol-yer bilgileri vb. konuları içeren sorular sormaları istenmelidir.</p> <p>4. Telefonda biraz beklemesi, aradığı kişinin orada bulunmadığı, nereyi araması gerektiği vb.</p> <p>5. Söylenenlerin tekrar edilmesi, aynı ifadenin farklı bir şekilde söylenmesi, anlamadığı kelimenin harf harf söylenmesi istenmelidir.</p> <p>6. Almak istediği şeyler, hoşlandığı hoşlanmadığı kişi ve nesnelere ilgili diyaloglar kurmaları sağlanacaktır.</p> <p>9. шыджагъуэ нэужьым/ Гъэмахуэ мазэхэм/ Къэклуэну тхэмахуэм/ vb. zaman ifadeleri ile çalışılmalıdır.</p> <p>10. Псыгъуэ/ клыхь/ флыцлэ vb. sözcükler kullanılmalıdır.</p> <p>11. Şaşkınlık, korku, üzüntü, öfke, sevinç vb. duyguları belirten ifadeler ile çalışılmalıdır.</p>	<p>1. İhtiyaçlarını karşılamak için kamuya açık yerlerde ve alışveriş merkezlerinde duruma uygun konuşmalar yapmaları beklenir.</p> <p>2. Miktar, fiyat, randevulaşma, hava durumu, ulaşım vb. konularda verilen cevaplar üzerinde durulmalıdır.</p> <p>3. Hobiler, yol-yer bilgileri vb. konuları içeren sorular sormaları istenmelidir.</p> <p>4. Telefonda biraz beklemesi, aradığı kişinin orada bulunmadığı, nereyi araması gerektiği vb.</p> <p>5. Söylenenlerin tekrar edilmesi, aynı ifadenin farklı bir şekilde söylenmesi, anlamadığı kelimenin harf harf söylenmesi istenmelidir.</p> <p>6. Almak istediği şeyler, hoşlandığı hoşlanmadığı kişi ve nesnelere ilgili diyaloglar kurmaları sağlanacaktır.</p> <p>9. Шыбыжышьтахь/агъхын мызқарзы/иааиуа амчыбжь. vb. zaman ifadeleri ile çalışılmalıdır.</p> <p>10. Апа/ау/аикэацэа/ашкэакэа vb. sözcükler kullanılmalıdır.</p> <p>11. Şaşkınlık, korku, üzüntü, öfke, sevinç vb. duyguları belirten ifadeler ile çalışılmalıdır.</p>

KONUŞMA Sözlü Anlatım		
Kazanımlar	Açıklamalar (Adıgece)	Açıklamalar (Abazaca)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Yakın çevresindeki kişi ve nesnelere betimler. 2. 0- 100 arası sayıları sayar. 3. Günlük yaşamıyla ilgili bilgi verir. 4. Hoşlanıp hoşlanmadıkları hakkında konuşur. 5. Hava durumu ve mevsimler hakkında bilgi verir. 6. Yapabildiklerini, yapamadıklarını uygun şekilde ifade eder. 7. Yakın çevresindeki kişi ve nesnelere tanıtır. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nesnelere şekilleri ve kişilerin fiziksel görünümünü ifade eden kalıplar verilmelidir. 3. Rutin yaptıkları, yakın geçmişte yaşadıkları ve sonra yapacakları hakkında konuşmaları istenmelidir. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nesnelere şekilleri ve kişilerin fiziksel görünümünü ifade eden kalıplar verilmelidir. 3. Rutin yaptıkları, yakın geçmişte yaşadıkları ve sonra yapacakları hakkında konuşmaları istenmelidir.

OKUMA		
Kazanımlar	Açıklamalar (Adıgece)	Açıklamalar (Abazaca)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Güncel konularla ilgili basit metinlerin içeriğini anlar. 2. Tablo ve çizelgeleri okur. 3. Kısa ve basit yönergeleri uygular. 4. Kısa ve basit metinlerdeki mesajları anlar. 5. Yazılı kaynaklarda aradığı bilgiyi bulur. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toplu taşıma araçlarının gidiş geliş zamanlarını, mesai saatlerini, fiyatları gösteren çizelgeler vb. 2. Basit bilgisayar komutları, sınıf etkinlik yönergeleri vb. üzerinde durulacaktır. 3. Gazete, dergi ve internet gibi kaynaklarda yer alan ilanlarla çalışılmalıdır. 4. Dergi, katalog, dizin, broşür, ambalaj vb. kaynakların içerdiği metinler ile çalışılmalıdır. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toplu taşıma araçlarının gidiş geliş zamanlarını, mesai saatlerini, fiyatları gösteren çizelgeler vb. 2. Basit bilgisayar komutları, sınıf etkinlik yönergeleri vb. üzerinde durulacaktır. 3. Gazete, dergi ve internet gibi kaynaklarda yer alan ilanlarla çalışılmalıdır. 4. Dergi, katalog, dizin, broşür, ambalaj vb. kaynakların içerdiği metinler ile çalışılmalıdır.

YAZMA		
Kazanımlar	Açıklamalar (Adıgece)	Açıklamalar (Abazaca)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Hatırlamak amacıyla not alır. 2. Kısa ve basit mesajlar yazar. 3. Nesnelere ya da tanıdığı kişileri betimleyen cümleler yazar. 4. Basit cümlelerle evini ve odasını betimler. 5. Basit cümlelerle bir metin oluşturur. 6. Basit duyurular yazar. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Günlük yaşamda arkadaşlarına, öğretmenlerine vb. önemli olduğunu düşündüğü konularda notlar yazmaları istenebilir. 2. E-posta, SMS, davetiye vb. 3. Kişi ve nesnelere fiziksel özellikleriyle betimleyen basit yapılarla çalışılması önerilmektedir. 4. Eşyaların bulunduğu yerleri цхъэк1э, an, auf, über, unter, vor, hinter, neben edatlarını kullanarak tanımlamaları istenmelidir. 5. Çeşitli konularda (rutin yaptıkları, yakın geçmişte yaşadıkları ve az sonra yapacakları vb.) metin oluşturmaları beklenmektedir. 6. Okul panosuna asılacak spor müsabakası, toplantı duyurusu, mektup arkadaşlığı vb. duyurularla çalışılmalıdır. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Günlük yaşamda arkadaşlarına, öğretmenlerine vb. önemli olduğunu düşündüğü konularda notlar yazmaları istenebilir. 2. E-posta, SMS, davetiye vb. 3. Kişi ve nesnelere fiziksel özellikleriyle betimleyen basit yapılarla çalışılması önerilmektedir. 4. Eşyaların bulunduğu yerleri цхъэк1э, an, auf, über, unter, vor, hinter, neben edatlarını kullanarak tanımlamaları istenmelidir. 5. Çeşitli konularda (rutin yaptıkları, yakın geçmişte yaşadıkları ve az sonra yapacakları vb.) metin oluşturmaları beklenmektedir. 6. Okul panosuna asılacak spor müsabakası, toplantı duyurusu, mektup arkadaşlığı vb. duyurularla çalışılmalıdır.

7. SINIF, A1.3 SEVİYESİ

DİNLEME		
Kazanımlar	Açıklamalar (Adıgece)	Açıklamalar (Abazaca)
<p>1. Dinlediği metne ilişkin soruları anlar.</p> <p>2. Dinlediklerinde ve izlediklerinde verilen bilgiyi ayırt eder.</p> <p>3. Dinlediklerindeki basit yönergeleri takip eder.</p> <p>4. Dinlediklerinde öğüt ve tavsiye bildiren ifadeleri ayırt eder.</p> <p>5. Dinlediği duyuru ve mesajları anlar.</p>	<p>1. “Сыт? Дэнэ? Сыт шыгъуэ? Сыт хуэдэу? Хэт? Ne, nerede, ne zaman, nasıl, kim sorularını anlamaları beklenir.</p> <p>2. Hava tahmin raporlarından örnekler seçilebilir.</p> <p>3. Telefonda veya kamuya açık yerlerde yapılan yönlendirmeleri anlamaları beklenmektedir.</p> <p>4. “Папцлэ, щхъэклэ”in kullanımı üzerinde durulacaktır.</p> <p>5. Tren, otobüs garı veya havaalanında yapılan duyurular, telesekretere bırakılan mesaj vb. ele alınacaktır.</p>	<p>1. “Иаба?иабакоу?ианбуку?ишгъыку?ишгъа?дзакэыд а?” Ne, nerede, ne zaman, nasıl, kim sorularını anlamaları beklenir.</p> <p>2. Hava tahmin raporlarından örnekler seçilebilir.</p> <p>3. Telefonda veya kamuya açık yerlerde yapılan yönlendirmeleri anlamaları beklenmektedir.</p> <p>4. “избан,избанзар”in kullanımı üzerinde durulacaktır.</p> <p>5. Tren, otobüs garı veya havaalanında yapılan duyurular, telesekretere bırakılan mesaj vb. ele alınacaktır.</p>

KONUŞMA Karşılıklı Konuşma		
Kazanımlar	Açıklamalar (Adıgece)	Açıklamalar (Abazaca)
<p>1. Sözcük ve sözcük gruplarını basit bağlaçlarla bağlar.</p> <p>2. Güncel konular hakkında sorular sorar.</p> <p>3. Güncel konular hakkında sorulan sorulara cevap verir.</p> <p>4. Konuşmalarında görüş ve önerilerini belirten ifadeler kullanır.</p> <p>5. Konuşmalarında yaşantısından ve günlük hayattan örnekler verir.</p> <p>6. Gereksinim ve dilek bildiren ifadeler kullanır.</p> <p>7. Kabul ve reddetme ifadelerini yerinde kullanır.</p>	<p>1. “рə рə”, “e e” bağlaçlarının kullanımı üzerinde durulacaktır.</p> <p>2 / 3. Ne, nerede, ne zaman, nasıl, kim vb. soruları sormaları ve cevap vermeleri beklenmektedir.</p> <p>4. “жыхуиэр.../ си гугъэмклэ ...” gibi yapılar kullanılarak öneride bulunmaları ve görüşlerini söylemeleri istenmektedir.</p> <p>5. Okulu, ailesi, yakın çevresi ile ilgili konuşmalar yapması beklenmektedir.</p> <p>6. ”Сызхуэныкъуэр .../ Сэ къыз-жи лэфынщ...Къызитыфын?/Синэмам сыхуэуны сыхуейщ.” vb. yapılarla gereksinim ve isteklerini bildirmeleri önerilmektedir.</p> <p>7. ”Мыр захуэщ /захуэкъым. /Здэнкъым. Здэнщ./Сфлэфлщ, сфлэфлкъым.” vb. ifadelerle çalışılması beklenmektedir.</p>	<p>1. "и,ма,аха" bağlaçlarının kullanımı üzerinde durulacaktır.</p> <p>2 / 3. Ne, nerede, ne zaman, nasıl, kim vb. soruları sormaları ve cevap vermeleri beklenmektedir.</p> <p>4. "иихэаз ,сыгъсымзар/излаздыруала.." gibi yapılar kullanılarak öneride bulunmaları ve görüşlerini söylemeleri istenmektedir.</p> <p>5. Okulu, ailesi, yakın çevresi ile ilgili konuşmalar yapması beklenmektedir.</p> <p>6. "исыгу сара исеихэа калойт../иситома../ақьиноахь сцар стахуп" vb. yapılarla gereksinim ve isteklerini bildirmeleri önerilmektedir.</p> <p>7. "ари иашоуп/иашазам, изузом/изуеит, исыдысклазом/исыдысклоит,бзия избоит/бзия избазом” vb. ifadelerle çalışılması beklenmektedir.</p>

KONUŞMA Sözlü Anlatım		
Kazanımlar	Açıklamalar (Adıgece)	Açıklamalar (Abazaca)
1. Kendisi ve günlük yaşamı hakkında bilgi verir. 2. Basit cümleler oluşturur. 3. Kısa sunu yapar. 4. Bir konu hakkında görüş bildirir. 5. Sevdiği ve sevmediği şeyler hakkında konuşur. 6. Konuşmalarında sebep sonuç ilişkileri kurar.	1. Görev ve sorumlulukları, günlük hayatı hakkında konuşmaları beklenmektedir. 2. Zaman ifadelerini içeren basit cümleler kurmaları beklenmektedir. 3. Kendisi, ailesi, çevresi, ilgi alanları vb. konularda sunu yapmaları önerilmektedir. 6."Сыт щхъэклэ?/Зищхъэклэр" yapıları ile çalışılması önerilmektedir.	1. Görev ve sorumlulukları, günlük hayatı hakkında konuşmaları beklenmektedir. 2. Zaman ifadelerini içeren basit cümleler kurmaları beklenmektedir. 3. Kendisi, ailesi, çevresi, ilgi alanları vb. konularda sunu yapmaları önerilmektedir. 6. "избан?/избанзар" yapıları ile çalışılması önerilmektedir.

OKUMA		
Kazanımlar	Açıklamalar (Adıgece)	Açıklamalar (Abazaca)
1. Okuduğu hikâyelerdeki önemli bilgileri belirler. 2. Yazılı yönergeleri anlar. 3. Okuduklarında geçen kabul ve reddetme ifadelerini anlar. 4. Okuduğu metnin konusunu ayırt eder.	1. Yer, olay, zaman, ana ve yardımcı karakterler üzerinde durulması önerilmektedir. 2. Kullanım kılavuzu, ilaç prospektüsü vb. yönergeler içeren metinler kullanılacaktır. 3. Ар захуэщ (Захуэжъым). Ар пэжщ, пэжжъым / Содэ здэжъым vb. kabul ve reddetme ifadelerinin kullanımı önerilmektedir.	1. Yer, olay, zaman, ana ve yardımcı karakterler üzerinde durulması önerilmektedir. 2. Kullanım kılavuzu, ilaç prospektüsü vb. yönergeler içeren metinler kullanılacaktır. 3. "ари иашоуп/иашазам, изузом/изуеит,исыдысклазом/исыдысклоит, бзиа избоит/бзиа избазом" vb. kabul ve reddetme ifadelerinin kullanımı önerilmektedir.

YAZMA		
Kazanımlar	Açıklamalar (Adıgece)	Açıklamalar (Abazaca)
1. Kısa notlar alır. 2. Geçmişte yaptıklarıyla ilgili kısa cümleler yazar. 3. Kelime ve kelime gruplarını yerinde ve anlamlarına uygun olarak kullanır. 4. Kişisel bilgilerini yazılı olarak ifade eder. 5. Planları ve görevlerini yazar.	1. Bilgi almak veya bilgi vermek amacıyla kısa notlar yazmaları beklenmektedir. 2. Dün, geçen hafta, geçen yaz tatili vb hakkında cümleler yazması beklenmektedir. 4. Bilgisayar ortamında bilgi alışverişinde bulunurken paylaşılan kişisel bilgiler, hobiler vb. bilgilerin yazılı olarak ifade edilmesi istenmelidir. 5. Günlük, haftalık, aylık olarak aktivitelerini planlaması beklenmektedir.	1. Bilgi almak veya bilgi vermek amacıyla kısa notlar yazmaları beklenmektedir. 2. Dün, geçen hafta, geçen yaz tatili vb hakkında cümleler yazması beklenmektedir. 4. Bilgisayar ortamında bilgi alışverişinde bulunurken paylaşılan kişisel bilgiler, hobiler vb. bilgilerin yazılı olarak ifade edilmesi istenmelidir. 5. Günlük, haftalık, aylık olarak aktivitelerini planlaması beklenmektedir.

8. SINIF, A2.1 SEVİYESİ

DİNLEME		
Kazanımlar	Açıklamalar (Adıgece)	Açıklamalar (Abazaca)
<ol style="list-style-type: none">1. Dinlediklerinde belirli durumlara ilişkin bilgiyi ayırt eder.2. Kısa mesaj ve / veya kayıtlı duyurulardaki önemli bilgileri anlar.3. Dinlediklerindeki yönergeleri anlar.4. Dinlediklerinde ve izlediklerinde yer, zaman, kişi ve konuyu belirler.5. Başkaları arasında geçen konuşmaları genel hatlarıyla anlar.6. Dinlediği olayların oluş sırasını belirler.7. Dinlediği konuya uygun başlık belirler.8. Basit yön tariflerini anlar.9. Bildik durumlardaki basit nesnel bilgi ve sayısal verileri anlar.	<ol style="list-style-type: none">1. Okul ve derslerle ilgili açıklamaları anlamaları beklenmektedir.2. Alışveriş merkezlerinde, radyoda vb. yerlerde yapılan duyurular kullanılacaktır.3. Öğretmenin, doktorun, grup arkadaşının söylediği yönergeler ve talepler üzerinde durulacaktır.4. Düzeye uygun röportaj, film, çizgi film vb. konularda TV, DVD, teyp gibi dinleme araçları aracılığı ile ana dili Adıgece olan kişiler arasındaki konuşmaları içeren çalışmalar kullanılacaktır.7. Aile, okul, hobi, yakın çevre vb. konular seçilmelidir.8. Aradıklarını nerede (hangi kat, hangi oda, hangi reyonda vb.) bulabileceklerine ilişkin tarifleri anlayarak takip etmeleri beklenir.9. Fiyat, tarih, saat vb. sayısal ifadelerin geçtiği diyaloglar ve metinler kullanılmalıdır.	<ol style="list-style-type: none">1. Okul ve derslerle ilgili açıklamaları anlamaları beklenmektedir.2. Alışveriş merkezlerinde, radyoda vb. yerlerde yapılan duyurular kullanılacaktır.3. Öğretmenin, doktorun, grup arkadaşının söylediği yönergeler ve talepler üzerinde durulacaktır.4. Düzeye uygun röportaj, film, çizgi film vb. konularda TV, DVD, teyp gibi dinleme araçları aracılığı ile ana dili Abazaca olan kişiler arasındaki konuşmaları içeren çalışmalar kullanılacaktır.7. Aile, okul, hobi, yakın çevre vb. konular seçilmelidir.8. Aradıklarını nerede (hangi kat, hangi oda, hangi reyonda vb.) bulabileceklerine ilişkin tarifleri anlayarak takip etmeleri beklenir.9. Fiyat, tarih, saat vb. sayısal ifadelerin geçtiği diyaloglar ve metinler kullanılmalıdır.

KONUŞMA Karşılıklı Konuşma		
Kazanımlar	Açıklamalar (Adıgece)	Açıklamalar (Abazaca)
<ol style="list-style-type: none">1. Konuşmalarında günlük ilişkilerin gerektirdiği ifadeleri yerinde kullanır.2. İhtiyaç duyduğu konularda sözlü olarak bilgi verilmesini ister.3. Çeşitli konularda bilgi verir.4. Basit telefon görüşmeleri yapar.5. Geçmiş yaşamıyla ilgili konuşur.6. Duygu ve hislerini sözlü olarak ifade eder.7. Sevdiği ve sevmediği şeyler hakkında konuşur.8. Bilgi ve yönergeler verir.	<ol style="list-style-type: none">1. İyi dileklerde bulunma, özür dileme, özel gün kutlamaları vb. durumlarda kullanılan ifadeler (Гъащ!э кълъхъ ухъу!/ Уригъэфлакълъэ!/ Си жагъуэ хъуаш. Къысхуэгъэгъу /Гурыфыгъуэщ!) üzerinde durulması önerilmektedir.2. Turizm danışma, seyahat acentesi, resepsiyon, gezi rehberi vb. hizmetlerine yönelik bilgi istemeleri beklenmektedir.3. Ulaşım, eğitim, sağlık vb. konuları içeren bilgiler verilmesi beklenmektedir.4. Telefon bağlantırma, telefona sesli mesaj bırakma, telefonla randevu alma vb. konular üzerinde durulmalıdır.5. Geçen hafta sonu, dün, geçen yaz tatili vb. hakkında konuşmalar yapmaları beklenir.6. Şaşkınlık, korku, öfke, sevinç, üzüntü vb. ifadeleri kullanılması beklenmektedir.8. Yol tarifi gibi konularda bilgi ve yönerge vermeleri istenmelidir.	<ol style="list-style-type: none">1. İyi dileklerde bulunma, özür dileme, özel gün kutlamaları vb. durumlarda kullanılan ifadeler (уГъсынЦра еизхааит, сгэы иахъит, саҕамзааит, сгэырҕаацаа сҕоуп) üzerinde durulması önerilmektedir.2. Turizm danışma, seyahat acentesi, resepsiyon, gezi rehberi vb. hizmetlerine yönelik bilgi istemeleri beklenmektedir.3. Ulaşım, eğitim, sağlık vb. konuları içeren bilgiler verilmesi beklenmektedir.4. Telefon bağlantırma, telefona sesli mesaj bırakma, telefonla randevu alma vb. konular üzerinde durulmalıdır.5. Geçen hafta sonu, dün, geçen yaz tatili vb. hakkında konuşmalar yapmaları beklenir.6. Şaşkınlık, korku, öfke, sevinç, üzüntü vb. ifadeleri kullanılması beklenmektedir.8. Yol tarifi gibi konularda bilgi ve yönerge vermeleri istenmelidir.

KONUŞMA Sözlü Anlatım		
Kazanımlar	Açıklamalar (Adıgece)	Açıklamalar (Abazaca)
1. Konuşmalarında betimlemeler yapar. 2. Konuşmalarında sebep sonuç ilişkileri kurar. 3. Belli bir konuya ve ortama uygun konuşmalar yapar. 4. Alışkanlıkları hakkında bilgi verir. 5. Konuşmalarında sıklık bildiren ifadeleri kullanır. 6. Bir konu hakkında görüş bildirir. 7. Karşılaştırmalar yapar. 8. Geleceğe ilişkin planlarını ifade eder. 9. İlgi duyduğu bir konu hakkında hazırlanarak sunu yapar. 10. Olayları oluş sırasına göre anlatır.	1. Kişi ve nesnelere betimleyen ifade ve kalıplar üzerinde durulmalıdır. 3. Özel davetler vb. konular seçilebilir. 4. Beslenme, yaşam biçimi vb. konularda alışkanlıklarından söz etmeleri istenebilir. 5. “куэдырэ, бэрэ“, „зэзэмызэ“, “зэй“ ifadelerini kullanmaları istenmelidir. 6. “си гугъэмкӀ (кызырэыз-гурылуэмкӀ, арамэ), араши...“ kalıpları üzerinde durulmalıdır. 7. Sıfatların karşılaştırılması (зэщхь, зэмышхь, хуэдэ, нэхь, нэхьыбэ, нэхь мащӀ, зэхуэдиз vb.) üzerinde durulmalıdır. 8. Gelecek zamanı ifade eden kalıplar (Сэ Налчик сыльэтэну сыхуейщ / Пилот сыхъуну сыхуейщ.) üzerinde durulacaktır. 9. Ülke, takım, müzik grubu vb. konular hakkında sunu yapmaları istenecektir. 10. Konuşmalarında “щыпӀэу, ипӀэу, ипӀэ гыщӀ, абы шыгъуэ, иужькӀ, икӀжым vb.“ sözcüklere yer vermesi beklenmektedir.	1. Kişi ve nesnelere betimleyen ifade ve kalıplar üzerinde durulmalıdır. 3. Özel davetler vb. konular seçilebilir. 4. Beslenme, yaşam biçimi vb. konularda alışkanlıklarından söz etmeleri istenebilir. 5. “арацӀа,ирацӀаны“, “зны-зынла,зынза” ifadelerini kullanmaları istenmelidir. 6. "ус сгӀы ианагоит, (ихьынзӀаздыруала), ус акӀзар" kalıpları üzerinde durulmalıdır. 7. Sıfatların karşılaştırılması (иеиГӀшу, иеиГӀшым, иеиГӀшзам, реиха, арацӀа, амач, ахаӀаГӀсата) vb. üzerinde durulmalıdır. 8. Gelecek zamanı ifade eden kalıplar (сГӀрыр сӀахӀэуп /сыГӀрырӀрхар сӀахӀэуп) üzerinde durulacaktır. 9. Ülke, takım, müzik grubu vb. konular hakkında sunu yapmaları istenecektir. 10. Konuşmalarında “раГӀхьаза, хымГӀада, усӀан,уашьӀахь,аӀыхӀтӀа” vb.“ sözcüklere yer vermesi beklenmektedir.

OKUMA		
Kazanımlar	Açıklamalar (Adıgece)	Açıklamalar (Abazaca)
1. Yazılı yönergeleri anlar. 2. Okuduğu metne ilişkin sorulara cevap arar. 3. Okuduklarını anlamlandırmada görsellerden yararlanır. 4. Güncel veya öğrencilerin ilgi alanına giren konularda kısa gazete ve dergi metinlerini anlar.	1. Ders kitabı, alıştırma kitabı vb. içeriğinde yer alan çalışma yönergeleri ile oyun kuralları kullanılabilir. 2. Seviyeye uygun metinler seçilmelidir. 3. Kamuya açık yerlerdeki levha ve tabelalarda yer alan şekil, sembol ve işaretlerin anlamları beklenmektedir. 3. Mektup, broşür ve olayları betimleyen kısa gazete makaleleri ile çalışılmalıdır. 4. Spor, ünlüler, internet, güncel olaylar vb. konuları içeren haber metinleri ve ilanlar ile çalışılmalıdır.	1. Ders kitabı, alıştırma kitabı vb. içeriğinde yer alan çalışma yönergeleri ile oyun kuralları kullanılabilir. 2. Seviyeye uygun metinler seçilmelidir. 3. Kamuya açık yerlerdeki levha ve tabelalarda yer alan şekil, sembol ve işaretlerin anlamları beklenmektedir. 3. Mektup, broşür ve olayları betimleyen kısa gazete makaleleri ile çalışılmalıdır. 4. Spor, ünlüler, internet, güncel olaylar vb. konuları içeren haber metinleri ve ilanlar ile çalışılmalıdır.

YAZMA		
Kazanımlar	Açıklamalar (Adıgece)	Açıklamalar (Abazaca)
<p>1. Günlük ilişkilerin gerektirdiği farklı durumlara uygun yazılar yazar.</p> <p>2. Yazılarında kendi yaşantısından ve günlük hayattan örnekler verir.</p> <p>3. Yazılı olarak yol tarifi yapar.</p> <p>4. Geleceğe ilişkin planlarını ifade eden yazılar yazar.</p> <p>5. Yazılarında karşılaştırmalar yapar.</p> <p>6. Bildik kelimeleri doğru yazar.</p> <p>7. Basit mektup, e-posta, SMS yazar.</p> <p>8. Plan ve görevlerini basit bir şekilde yazar.</p>	<p>1. Davetiye, kişisel yazışmalar, bir davete katılıp katılmayacaklarını ve özürlerini bildiren açıklamalar vb. yazılar yazmaları istenmektedir.</p> <p>3. Bir yerden bir yere nasıl gidileceği konusunda harita ve şehir planlarını kullanarak yazılı açıklama yapmaları beklenmektedir.</p> <p>8. Bireysel etkinliklerini ne zaman ne şekilde yapacaklarını planlamaları, grup çalışmalarında görev ve sorumlulukların dağılımını gösteren kısa notlar almaları istenmelidir.</p>	<p>1. Davetiye, kişisel yazışmalar, bir davete katılıp katılmayacaklarını ve özürlerini bildiren açıklamalar vb. yazılar yazmaları istenmektedir.</p> <p>3. Bir yerden bir yere nasıl gidileceği konusunda harita ve şehir planlarını kullanarak yazılı açıklama yapmaları beklenmektedir.</p> <p>8. Bireysel etkinliklerini ne zaman ne şekilde yapacaklarını planlamaları, grup çalışmalarında görev ve sorumlulukların dağılımını gösteren kısa notlar almaları istenmelidir.</p>